Załącznik nr 1 do Uchwały Nr 67/2019
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 28 lutego 2019 r.

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: archeologia
Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:
Uniwersytet Wrocławski we Wrocławiu
Data przeprowadzenia wizytacji: 17-18 grudnia 2019 r.

Warszawa, 2020

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu ____ 4

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej____ 4

1.2. Informacja o przebiegu oceny ____ 4

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów ____ 6

3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia____ 7

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się____ 7

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się ____ 11

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie ____ 16

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry ____ 21

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie ____ 24

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku ____ 27

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku ____ 28

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia ____ 30

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiąganych rezultatach ____ 34

Kryterium 10.Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów ____ 37

4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń) 39

5. Załączniki: ____ 41

Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia____ 41

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Dariusz Dolański, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Monika Rekowska– ekspert PKA
2. dr hab. Marcin Ignaczak – ekspert PKA
3. David Kukułka – ekspert ds. studenckich
4. mgr inż. Sylwia Giza – sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku archeologia prowadzonym na Uniwersytecie Wrocławskim we Wrocławiu została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej (dalej jako PKA) w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2019/2020. Polska Komisja Akredytacyjna oceniała jakość kształcenia na wskazanym kierunku w związku z upływem okresu obowiązywania oceny pozytywnej, wyrażonej w Uchwale Nr 647 /2013 Prezydium PKA z dnia 17 października 2013 r. Poprzednia ocena, była oceną instytucjonalną na Wydziale Nauk Historycznych i Pedagogicznych Uniwersytetu Wrocławskiego, na którym prowadzony był kierunek. W trakcie wizytacji PKA sformułowała zalecenia, które zostaną przedstawione i omówione w dalszej części raportu. Ponadto, w roku akademickim 2007/2008 została przeprowadzona ocena programowa kierunku archeologia zakończona wydaniem oceny pozytywnej (uchwała Prezydium PKA z dnia 4 września 2008 r.).

Bieżąca wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej, której dokonuje Polska Komisja Akredytacyjna. Zespół oceniający PKA poprzedził wizytację zapoznaniem się z raportem Samooceny przedłożonym przez władze Uczelni, odbył także spotkanie organizacyjne w celu omówienia wykazu spraw wymagających wyjaśnienia z władzami Uczelni i ocenianej Jednostki oraz ustalenia szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji. Dokonano także podziału zadań pomiędzy członków zespołu. W trakcie wizytacji odbyły się spotkania z Samorządem Studenckim, nauczycielami akademickimi prowadzącymi zajęcia na ocenianym kierunku studiów, ze studentami, pełnomocnikiem rektora ds. osób niepełnosprawnych oraz z osobami odpowiedzialnymi za umiędzynarodowienie procesu kształcenia oraz wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia. Podczas wizytacji nie odbyło się spotkanie z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, ponieważ Uczelnia podczas ustalania przebiegu wizytacji oświadczyła, że na ocenianym kierunku nie prowadzi tego typu stałej i systematycznej współpracy. Podczas wizytacji udało się jej zaprosić przedstawiciela jednej z instytucji, z którą współpraca odbywa się w sposób niesformalizowany. Ponadto podczas wizytacji przeprowadzono hospitacje zajęć oraz wizytację bazy dydaktycznej wykorzystywanej w realizacji zajęć na ocenianym kierunku studiów. W toku wizytacji zespół dokonał przeglądu losowo wybranych prac dyplomowych i etapowych, a także przedłożonej dokumentacji. Przed zakończeniem wizytacji dokonano wstępnych podsumowań,

sformułowano uwagi i zalecenia, o których zespół poinformował władze Uczelni, Wydziału i Instytutu na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	archeologia	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia I i II stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek[1,2]	archeologia	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	studia I stopnia: 6 semestrów / 180 ECTS Studia II stopnia: 4 semestry / 120 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	–	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	Studia I stopnia: bez specjalności Studia II stopnia: – archeologia pradziejów – archeologia Nowego Świata – archeologia Barbaricum i prowincji rzymskich – archeologia czasów historycznych i numizmatyka	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	Studia I stopnia: licencjat Studia II stopnia: magister	
	Studia stacjonarne	**Studia niestacjonarne**
Liczba studentów kierunku	Studia I stopnia: 76 Studia II stopnia: 51	–
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	Studia I stopnia: 2258 Studia II stopnia: 770	–

[1]W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

[2]Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	Studia I stopnia: 91 Studia II stopnia: 60	–
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	Studia I stopnia: 152 Studia II stopnia: 113	–
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	Studia I stopnia: 61 Studia II stopnia: 106	–

3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Kształcenie na kierunku archeologia na Uniwersytecie Wrocławskim (dalej również jako UWr) wpisuje się w misję i strategię rozwoju Uczelni. Zgodnie z jej założeniami kształcenie na kierunku archeologia pozostaje w ścisłym związku z zadaniami badawczymi realizowanymi w Uczelni, zapewniając wykształcenie ogólne archeologiczne na I stopniu studiów, zaś na II stopniu studiów, przez zindywidualizowanie kształcenie odwołuje się do relacji mistrz-uczeń. Cele kształcenia są zgodne z dyscypliną archeologia, do której został przyporządkowany kierunek i powiązane z działalnością badawczą prowadzoną w ramach tej dyscypliny od paleolitu aż po nowożytność, obejmującą swym zasięgiem kraje Europy (ze szczególnym uwzględnieniem terenu obecnej Polski) i tereny pozaeuropejskie (zwłaszcza kontynent amerykański i azjatycki), gdzie prowadzone są badania w oparciu o wykopaliska, natomiast w zakresie archeologii śródziemnomorskiej prowadzone są badania teoretyczne.

Przywołany zakres chronologiczny i geograficzny odpowiada koncepcji kształcenia, w której na studiach I stopnia przekazywana ma być wiedza teoretyczna na temat różnych epok i kultur w ramach archeologii powszechnej tak, by absolwent kończący studia I stopnia był przygotowany do podjęcia studiów II stopnia i umiał świadomie, zgodnie z własnymi zainteresowaniami naukowymi, wybrać odpowiednią specjalność. Jednocześnie, dzięki zajęciom o charakterze praktycznym dotyczącym opracowania różnego rodzaju źródeł archeologicznych, podstaw konserwacji zabytków, informatyki oraz dzięki obowiązkowi udziału w pracach wykopaliskowych i dokumentacyjnych, absolwent I stopnia studiów jest przygotowany do pracy terenowej (jako uczestnik badań archeologicznych) lub do pracy w muzeum, ewentualnie w urzędzie konserwatorskim, na stanowiskach niewymagających samodzielności w podejmowaniu strategicznych decyzji.

Koncepcja studiów II stopnia zakłada uzyskanie wykształcenia specjalistycznego, tak w ujęciu chronologicznym, jak i geograficznym. Do wyboru są cztery specjalności 1*) archeologia pradziejów*,

2) *archeologia Nowego Świata*, 3) *archeologia Barbaricum i prowincji rzymskich* i 4) *archeologia czasów historycznych i numizmatyka*, w których obrębie prowadzonych jest kilkanaście seminariów o zróżnicowanym profilu. Tak sformułowane specjalności pozwalają na pogłębienie wiedzy na temat archeologii głównie europejskiej i Nowego Świata, w bardzo ograniczonym stopniu – archeologii klasycznej czy śródziemnomorskiej. Ponadto, duży nacisk w nauczaniu położony jest na rozwój najnowszych tendencji w archeologii takich jak nowoczesne nieinwazyjne metody badań archeologicznych, nowe techniki pomiarowe, archeologia eksperymentalna i rekonstrukcyjna. Celem studiów II stopnia jest wykształcenie absolwenta gotowego do wykonywania zawodu archeologa, to jest samodzielnego prowadzenia badań terenowych i naukowego opracowania ich wyników. Koncepcja kształcenia obejmuje także przygotowanie w zakresie zarządzania w archeologii, rozumianego jako organizacja procesu badawczego i zarządzania projektami przy jednoczesnym wprowadzeniu podstaw działalności gospodarczej i komunikacji społecznej. Taka koncepcja kształcenia odpowiada potrzebom otoczenia społeczno-gospodarczego i przygotowuje absolwentów do podjęcia pracy w urzędach konserwatorskich oraz muzeach, jednak opiera się przede wszystkim na wewnętrznych analizach Uczelni i obserwacji trendów rozwojowych w branżach związanych z archeologią. W pewnym sensie koncepcja na ocenianym kierunku wyprzedza nawet te potrzeby, czego przykładem jest próba uruchomienia specjalności *archeologia sądowa*, która na razie nie znajduje zainteresowania ani wśród studentów, ani pracodawców. Uczelnia w zasadzie nie włącza w proces opracowywania koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku studentów oraz przedstawicieli potencjalnych pracodawców, opierając się raczej na opiniach zatrudnionej w Instytucie Archeologii (dalej również jako IA) kadry akademickiej. Rekomenduje się w związku z tym włączenie w większym stopniu do procesu kształtowania koncepcji kształcenia i celów kształcenia studentów przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego.

Kierunkowe efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia, z ogólnoakademickim profilem studiów i odnoszą się do dyscypliny naukowej archeologia. O ile sposób sformułowania efektów uczenia się na studiach II stopnia odpowiada poziomowi określonemu w charakterystykach poziomu 7 PRK, to na studiach I stopnia nie jest on zgodny z poziomem 6 PRK, zakładając osiągnięcie przez studentów efektów w kategorii wiedza na poziomie podstawowym, a nie zaawansowanym. Rekomenduje się więc dostosowanie sposobu sformułowania kierunkowych efektów uczenia się na studiach I stopnia do sformułowań na 6 poziomie PRK.

Efekty uczenia na I stopniu studiów zakładają nabycie ogólnej wiedzy o miejscu archeologii w systemie nauk humanistycznych, z uwzględnieniem jej specyfiki przedmiotowej i metodologicznej i znajomością podstawowych pojęć i terminologii. Studenci mają opanować uporządkowaną wiedzę archeologiczną w ujęciu chronologicznym – od okresu paleolitu aż po nowożytność, przy jednoczesnym poznaniu podstawowych zagadnień z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego, instytucji nauki i kultury. Efekty uczenia się zakładają także poznanie kierunków rozwoju archeologii przy jednocześnie nabytej wiedzy o gromadzeniu archeologicznych zasobów źródłowych. Już na I stopniu studiów dużą uwagę przywiązuje się do kształtowania umiejętności oraz kompetencji badawczych i społecznych. Umiejętności dotyczą krytycznej analizy i interpretacji gromadzonych danych oraz ich syntezy, a także formułowania problemów badawczych i stosowania odpowiednich metod i narzędzi badawczych do ich rozwiązania. Efekty zakładają również umiejętność korzystania z zasobów bibliotecznych i w Internecie. Specyficzne dla archeologii efekty uczenia dotyczą umiejętności rozpoznawania różnych rodzajów wytworów kultur archeologicznych oraz prowadzenia prac technicznych i dokumentacyjnych w trakcie trwania prac wykopaliskowych i inwentaryzacyjno-laboratoryjnych. Istotnym zakładanym

efektem społecznym jest umiejętność działania w zespole badawczym (również na wykopaliskach), wykazywanie się niezależnością i samodzielnością w myśleniu, odwagą cywilną w wyrażaniu własnych poglądów (zgodnym z aktualnym stanem wiedzy archeologicznej), przy jednoczesnym szacunku do odmiennych poglądów innych osób.

Efekty sformułowane są w sposób umożliwiający pogłębienie wiedzy, umiejętności i kompetencji na studiach II stopnia. Wymagania stawiane na studiach I stopnia w zakresie wiedzy z archeologii powszechnej, są utrwalane, uszczegóławiane i pogłębiane na studiach II stopnia w zakresie wybranej specjalności, umiejętności warsztatowych i kompetencji badawczych w zakresie analizy i syntezy materiałów źródłowych.

Kierunkowe efekty uczenia się sformułowane dla studiów I i II stopnia zakładają nabycie umiejętności w zakresie posługiwania się językiem obcym na poziomie B2 dla studiów I stopnia i B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego dla studiów II stopnia.

Efekty na poziomie kierunku są sformułowane w sposób jasny, uwzględniają specyfikę kierunku kształcenia. Są mierzalne i możliwe do osiągnięcia przez studentów. O ile sposób sformułowania efektów uczenia się na poziomie kierunku można uznać jasny i mierzalny, to na poziomie poszczególnych przedmiotów można zdiagnozować następujące problemy:

1. w związku z obowiązywaniem tych samych sylabusów dla przedmiotów o identycznych nazwach na studiach I i II stopnia efekty uczenia się nie przewidują progresu kompetencji studentów (dotyczy to np. *konwersatorium archeologia uzbrojenia* czy wykładu *ekspresja artystyczna ludności Europy Środkowej w późnej starożytności* lub ćwiczeń *metodyka badań wykopaliskowych*);
2. efekty uczenia się nie są uszczegółowione dla poszczególnych przedmiotów, a w sylabusie wymienione są jedynie efekty kierunkowe (np. *archeologia uzbrojenia* konwersatorium, gdzie uszczegółowione zostały tylko efekty przedmiotowe dla dwóch efektów w zakresie wiedzy);
3. efekty uczenia się są opisane dla danego przedmiotu, ale bez niezbędnych odniesień do symboli stosowanych dla kierunkowych efektów uczenia się (np. *archeologia okresu kolonialnego na obszarze Nowego Świata*, wykład II stopień studiów; *metodologia i historia archeologii*, konwersatorium II stopień studiów; *Rzymianie i barbarzyńcy*, wykład specjalizacyjny II stopień studiów);
4. odniesienia szczegółowych efektów uczenia się do efektów kierunkowych są błędne (np. *życie codzienne w świecie rzymskim*, konwersatorium II stopień studiów, gdzie opisane umiejętności „studenci formułują problemy naukowe, opracowują wyniki, poprawnie analizują zabytki, merytorycznie argumentują" – nie w pełni odpowiadają przywołanym efektom kierunkowym K_02, K_07, w których opisane są pogłębione umiejętności badawcze, czyli umiejętność krytycznej analizy prac innych autorów, umiejętność syntezy idei i poglądów, doboru metod i narzędzi badawczych, rozwiązywania złożonych problemów w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych archeologii (K_02) oraz umiejętność integrowania wiedzy z różnych dyscyplin w zakresie nauk humanistycznych i innych (szczególnie przyrodniczych), z których dyscypliny są integralną częścią archeologii, bądź z nią współpracują);
5. efekty uczenia odnoszą się tylko do poziomu 6 PRK, chociaż zajęcia są dedykowane studentom II stopnia studiów (*archeologia uzbrojenia,* konwersatorium);
6. do formułowanych dla przedmiotu efektów uczenia się przypisanych jest zbyt wiele efektów kierunkowych, co skutkuje ich niewłaściwym uszczegółowieniem (np. sylabus zajęć

na II stopniu studiów –*kultura symboliczna łowców i zbieraczy* zakłada, że aż 7 efektów kierunkowych w obszarze wiedza będzie osiągniętych dzięki 4 zakładanym efektom przedmiotowym, w obszarze umiejętności – trzy uszczegółowione efekty odnoszą się aż do sześciu efektów kierunkowych, w obszarze kompetencji – dwa efekty szczegółowe mają realizować cztery efekty kierunkowe). Nie sposób uznać, by np. w zakresie zdobytych kompetencji na poziomie przedmiotu to „że student jest świadom istnienia wielości metod i modeli analizy symboli prehistorycznych" oraz „docenia role tematyki symbolicznej w badaniach archeologicznych" realizuje następujące kompetencje kierunkowe: „rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie itd.", „potrafi odpowiednio określić priorytety służące do realizacji zadań itd.", „wykazuje niezależność i samodzielność w formułowaniu poglądów" oraz „wykazuje kompetentną odpowiedzialność i odwagę cywilną w wyrażaniu itd.";

7. zupełny brak szczegółowych efektów uczenia się przy jednoczesnym braku odniesień do efektów kierunkowych (np. *ekspresja artystyczna ludności Europy Środkowej w późnej starożytności*, wykład II stopień studiów; *złotnictwo rzymskie i barbarzyńskie w pierwszych wiekach naszej ery*, konwersatorium specjalistyczne II stopień studiów).

Nieprecyzyjny sposób formułowania efektów uczenia się na poziomie poszczególnych przedmiotów sprawia, że wiele z nich nie poddaje się weryfikacji, a także w związku z niewłaściwym uszczegółowieniem efektów kierunkowych lub niewłaściwymi odniesieniami do nich, nie służy ich realizacji i, a w konsekwencji ocenie czy studenci te efekty osiągnęli. Rekomenduje się w związku z tym precyzyjne formułowanie szczegółowych efektów uczenia się dla poszczególnych zajęć w wyraźnym powiązaniu z kierunkowymi efektami uczenia się w sposób umożliwiający ich weryfikację oraz konsekwentne uwzględnianie w efektach przedmiotowych różnicy wynikającej z poziomu studiów (6 i 7 poziom PRK).

Należy również zauważyć dysproporcję w przedstawianiu zakładanych efektów przedmiotowych w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji. W wielu sylabusach liczba efektów dotyczących nabywanej wiedzy znacznie przewyższa liczbę zakładanych efektów związanych z umiejętnościami (także badawczymi) oraz kompetencjami społecznymi. Dotyczy to sylabusów zarówno I jak II stopnia studiów (np. I stopnia – *archeologia powszechna* – epoka brązu i okres halsztacki; II stopnia – *archeologia prowincji rzymskich*; *ekspresja artystyczna ludności Europy Środkowej w późnej starożytności*; *kultura materialna prowincji rzymskich*). W związku z tym rekomenduje się uwzględnienie w większym stopniu na poziomie poszczególnych przedmiotów efektów uczenia się z zakresu umiejętności i kompetencji społecznych.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Koncepcja kształcenia na kierunku archeologia prowadzonym na Uniwersytecie Wrocławskim wpisuje się w strategię i misję Uczelni, w której realizowane są badania naukowe w dyscyplinie archeologia, do której prawidłowo został przypisany kierunek. Koncepcja kształcenia i program studiów konsultowane są z nauczycielami akademickimi, rzadziej ze studentami, z reguły wychodzą one naprzeciw

zapotrzebowaniu przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego, niemniej zdarza się, że wprowadzane nowe przedmioty kierunkowe wydają się raczej wyprzedzać potrzeby interesariuszy, niż faktycznie im odpowiadać.

Kierunkowe efekty uczenia się są zgodne z koncepcją kształcenia i ogólnoakademickim profilem studiów, przewidują one właściwy poziom przygotowania w zakresie kompetencji badawczych oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności naukowej, oraz umiejętności związanych z posługiwaniem się językiem obcym. O ile kierunkowe efekty uczenia się są sformułowane w sposób zrozumiały, to na poziomie poszczególnych przedmiotów panuje znacząca dowolność w ich uszczegóławianiu. Dla niektórych z zajęć, przewidzianych dla studiów I i II stopnia efekty uczenia się mają identyczny opis i nie uwzględniają różnic wynikających z 6 i 7 poziomu PRK.

Nieuwzględnienie efektów wskazujących na możliwość uzyskania konkretnej wiedzy, umiejętności i kompetencji w zakresie poszczególnych przedmiotów wpływa na ograniczenie możliwości prawidłowej ich weryfikacji lub w przypadku powtarzających się w tym samym opisie efektach na różnych przedmiotach, lub na obu poziomach studiów są one weryfikowane wielokrotnie.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych i wyszczególnionych wyżej uchybień.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

–

Zalecenia

–

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe na studiach I i II stopnia uwzględniają aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie archeologia – o czym świadczą zarówno odbyte hospitacje, jak i wnioski ze spotkań z kadrą nauczającą na kierunku oraz studentami, jednak sylabusy nie zawsze to odzwierciedlają, nie uwzględniając w wielu przypadkach najnowszych publikacji. Rekomenduje się w związku z tym uaktualnienie zalecanej w sylabusach literatury, tak by odzwierciedlała najnowszy stan badań, a w konsekwencji – wiedzy.

Treści programowe na studiach I stopnia dotyczą uporządkowanej wiedzy z zakresu archeologii prehistorycznej, historycznej i antycznej, przy czym program przewiduje prezentację tych treści na zajęciach ułożonych w porządku chronologicznym – od paleolitu po czasy nowożytne. Dzięki temu, w trakcie zajęć w kolejnych semestrach student poznaje właściwe dla danej epoki i obszaru geograficznego wytwory kultury, a także metody ich analizy i interpretacji. Studenci obligatoryjnie uczestniczą także w zajęciach, które wprowadzają ich w warsztat pracy archeologa, takie jak *metody dokumentacji i konserwacji zabytków*, *analizy przestrzenne z zastosowaniem GIS*, *metodologia*

klasyfikacji zabytków, *metodyka prowadzenia prac archeologicznych*, *metodyka prospekcji terenowej*, zajęcia z zakresu przepisów prawa dotyczącego ochrony zabytków oraz metod muzealnego wystawiennictwa (uzupełnione o praktyczne ćwiczenia muzealne na drugim roku).Oferowane treści kształcenia zakładają zaawansowaną właściwą dla 6 poziomu PRK wiedzę w dyscyplinie naukowej archeologia. Dodatkowo, w programie studiów I stopnia przewidziany jest przedmiot z dziedziny nauk społecznych *przedsiębiorczość w archeologii*. Program studiów przewiduje także zajęcia z wybranego języka oraz wychowania fizycznego.

Program studiów II stopnia jest skonstruowany tak, żeby pogłębić wiedzę teoretyczną uzyskiwaną na studiach I stopnia w ramach jednej z czterech specjalności: 1) *archeologia pradziejów*, 2) *archeologia Nowego Świata*, 3) *archeologia Barbaricum i prowincji rzymskich* i 4) *archeologia czasów historycznych i numizmatyka*. Student ma do czynienia z czterema rodzajami przedmiotów, jakimi są specjalistyczne wykłady i konwersatoria, seminaria magisterskie oraz ćwiczenia terenowe na stanowiskach archeologicznych (*metodyka prospekcji archeologicznej*, *metodyka badań wykopaliskowych*). Niezależnie od wybranej specjalności program studiów zawiera zajęcia z *metodologii i historii archeologii* oraz dotyczące podstaw zarządzania w archeologii. Zajęcia realizowane w ramach seminariów dyplomowych w przeważającej większości odzwierciedlają problematykę badań naukowych podejmowanych przez prowadzących, zarówno w ujęciu chronologiczno-geograficznym dziejów ludzkości, jak i problemowym. Tak skonstruowany program pozwala nie tylko na pogłębienie wiedzy, lecz również rozwój umiejętności badawczych w oparciu o samodzielną refleksję oraz uzyskanie podstaw do prowadzenia badań terenowych i naukowego opracowania ich wyników. Warto przy tym zauważyć, że w treściach nauczania odzwierciedlony jest interdyscyplinarny charakter badań archeologicznych, w których wykorzystuje się metodologię właściwą również dla nauk ścisłych i biologicznych (m.in. zajęcia z geoarcheologii, nieinwazyjnych metod prospekcji czy kryminalistyki).

Choć treści programowe określone dla kierunku na studiach I i II stopnia umożliwiają osiągnięcie wszystkich zakładanych dla kierunku efektów uczenia się, to trzeba jednak zwrócić uwagę, że na studiach I i II stopnia realizowany jest w terenie przedmiot o tej samej nazwie *metodyka badań wykopaliskowych*, dla którego obowiązuje ten sam sylabus, choć studenci podczas odbytego w czasie wizytacji spotkania zgodnie stwierdzili, że problematyka realizowana na studiach I i II stopnia jest inna. Podobny problem dotyczy przedmiotów, które stanowią wspólną ofertą dla studiów I i II stopnia w ramach łączonych grup. Opanowanie założonych dla nich treści programowych dla studentów studiów I stopnia jest zbyt dużym wyzwaniem, jeśli zajęcia prowadzone są na 7 poziomie PRK i nie odpowiada wyższym kwalifikacjom studentów studiów II stopnia, jeśli zajęcia prowadzone są na 6 poziomie PRK. Zajęcia te nie uwzględniają różnic wynikających z poziomów PRK i właściwego progresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Program studiów I stopnia przewiduje realizację 2258 godzin zajęć kontaktowych w trakcie 6 semestrów, którym odpowiada całkowity nakład pracy studenta w wymiarze 180 punktów ECTS. Na studiach II stopnia program obejmuje 770 godzin zajęć kontaktowych (realizowanych w trakcie 4 semestrów) i 120 punktów ECTS. Czas trwania studiów, liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i oszacowanie punktami ECTS umożliwia spełnienie wymagań ustawy dotyczących studiów stacjonarnych.

Zastrzeżenia budzi jednak sposób liczenia i przypisywania punktów ECTS poszczególnym zajęciom. Przez Uczelnię została przyjęta zasada, że w każdym semestrze student musi zdobyć 30 punktów ECTS. Jednocześnie stosowany jest jednorazowy sposób naliczenia punktów ECTS dla lektoratów. To oznacza,

że na I stopniu studiów pomimo trwających przez kilka semestrów zajęć łącznie w wymiarze 180 godzin, studenci otrzymują 12 punktów na koniec ostatniego semestru. Skutkuje to nierównomiernym rozłożeniem zajęć (400-465 godzin w semestrach II-IV i 225 godzin w semestrze V) i nienaliczaniem studentom w poszczególnych semestrach punktów ECTS za odbyte zajęcia oraz naliczeniem punktów ECTS w semestrze V, za zajęcia, które się w nim w całości nie odbywały. Ponadto oszacowanie punktami ECTS poszczególnych przedmiotów nie odpowiada szacowanemu dla nich nakładowi pracy wyliczonemu w godzinach, np. całkowity nakład pracy dla przedmiotów *archeologia powszechna – wczesne średniowiecze* w formie laboratorium i *traseologia* prowadzonych na studiach I stopnia został skalkulowany na 50 godzin, a przyznano im 1 ECTS, odpowiadający maksymalnie 30 godzinom. Dla niektórych przedmiotów, np. *archeologia powszechna – epoka brązu i okres halsztacki* (studia I stopnia) całkowity czas, który student powinien przeznaczyć na osiągnięcie efektów uczenia się, odpowiada tzw. godzinom kontaktowym i wynosi 70 godzin, którym przyporządkowano 7 ECTS, co odpowiada minimum 175 godzinom pracy studenta.

Zarówno na studiach I jak i II stopnia program studiów przewiduje pulę zajęć do wyboru, jednak studenci I stopnia nie zawsze w rzeczywistości mogą tego wyboru dokonać, bo z góry są zapisani do ustalonych grup. Na studiach I stopnia zajęcia do wyboru obejmują 61 punktów ECTS (co stanowi 34% ogólnej sumy punktów koniecznej do ukończenia studiów). Należą do nich konwersatoria specjalistyczne, seminaria licencjackie, metodyka badań wykopaliskowych i prospekcji archeologicznej oraz języki obce. Na studiach II stopnia, znacznie bardziej nastawionych na indywidualizację kształcenia, pula zajęć do wyboru obejmuje 106 punktów (co stanowi 88% ogólnej sumy punktów koniecznej do ukończenia studiów). Należą do nich zajęcia ogólnouniwersyteckie, wykłady specjalizacyjne, konwersatoria specjalistyczne, seminaria magisterskie, metodyka badań wykopaliskowych i prospekcji archeologicznej oraz języki obce. Dodatkowo, każdy student, w miarę indywidualnych potrzeb związanych z przygotowywaną pracą dyplomową, może uczestniczyć w wykładach i konwersatoriach ogłaszanych przez Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych, inne Wydziały uniwersyteckie (do 30 punktów ECTS bez opłat) lub nawet na innych uczelniach (za zgoda Dziekana, przy rekomendacji opiekuna pracy dyplomowej).

Program studiów obejmuje zajęcia związane z prowadzoną w Uczelni działalnością badawczą w dyscyplinie naukowej archeologia w wymiarze 152 ECTS na studiach I stopnia i 113 ECTS na studiach II stopnia. W ich skład wchodzą zajęcia kursowe, specjalistyczne oraz seminaria dyplomowe.

Program studiów I stopnia zawiera zajęcia z języków obcych w formie lektoratu w wymiarze 180 godzin i 12 punktów ECTS, a na studiach II stopnia – 60 godzin i 4 punktów ECTS. Liczba godzin zajęć i punków ECTS przyporządkowana do zajęć kształtujących umiejętności językowe umożliwia osiągnięcie przez studentów poziomu ESOKJ zakładanego w efektach uczenia się.

Program studiów I i II stopnia przewiduje zajęcia w dziedzinie nauk społecznych, którym przypisano na studiach I stopnia 4 punkty ECTS (*przedsiębiorczość w archeologii*) i na studiach II stopnia 6 ECTS (*podstawy zarządzania w archeologii*). W związku z tym program studiów I stopnia nie spełnia wymagań związanych z zapewnieniem minimum 5 punktów ECTS w ramach zajęć z dziedziny nauk społecznych.

Program studiów nie przewiduje zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Na obu stopniach studiów prawidłowo została zaplanowana sekwencja zajęć. Zgodnie z treścią sylabusów wykładów specjalizacyjnych czy konwersatoriów specjalistycznych zostały określone

wymagania wstępne, związane z osiągniętymi kompetencjami, które studenci uzyskali podczas wcześniej odbywających się zajęć.

Dobór form zajęć i proporcje liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych formach zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Na studiach I stopnia większość stanowią zajęcia obowiązkowe, które realizowane są w module składającym się z trzech form: wykładu, konwersatorium i ćwiczeń. Pozwalają one na efektywne uczenie się i zdobycie podstawowej wiedzy i umiejętności. Na studiach II stopnia dominują zajęcia w formie seminariów lub konwersatoriów, co umożliwia studentom osiągnięcie większej samodzielności w nauczaniu i badaniach w ramach zakładanych efektów w zakresie umiejętności i kompetencji badawczych.

Metody i narzędzia nauczania są zróżnicowane tak, by wspomagać studentów w osiąganiu zakładanych efektów uczenia się. Wykłady (z prezentacjami), wzbogacone o elementy dyskusji mają charakter podawczy. Metody aktywizujące (praca ze źródłami archeologicznymi, pisanymi i kartograficznymi, dyskusje i debaty) są stosowane w zajęciach typu konwersatoria, laboratoria, proseminaria, seminaria, a zwłaszcza ćwiczenia. Aktywizacja studentów podczas tego typu zajęć stymuluje ich do samodzielności w procesie uczenia, a w konsekwencji później również i własnych badań. Szczególnych i charakterystycznych dla dyscypliny umiejętności studenci nabywają dzięki uczestnictwu w ćwiczeniach terenowych (2 miesiące na I stopniu studiów oraz 1 miesiąc na II stopniu), gdzie mają możliwość zastosowania w praktyce wiedzy na temat wytyczania wykopów i ich eksploracji, uczą się, wykonując powierzone im zadania sporządzania dokumentacji polowej, czyszczą i inwentaryzują materiały źródłowe.

Studenci obu stopni umiejętności badawcze nabywają poprzez przygotowywanie z prezentacji, krótkie i dłuższe formy pisemne. Podczas zajęć wykorzystywane są technologie informatyczne uwzględniające najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej i wspomagające osiąganie przez studentów efektów uczenia się. Dla zajęć w sali są to przede wszystkim prezentacje multimedialne, dla zajęć muzealnych – nowoczesne formy ekspozycji, również multimedialnych, dla zajęć w terenie – metody nieinwazyjne w prospekcji i badaniach terenowych. W indywidualnych przypadkach w miarę pojawiających się potrzeb metody dydaktyczne dostosowywane są do możliwości osób o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym studentów z niepełnosprawnością.

Metody dydaktyczne stosowane w ramach kształcenia językowego umożliwiają uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego na poziomie B2 na studiach I stopnia i B2+ na studiach II stopnia, czemu służą typowe ćwiczenia gramatyczne, przygotowywanie wypowiedzi pisemnych, ustnych i konwersacje.

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się. Zajęcia na ocenianym kierunku odbywają się w godzinach przedpołudniowych i popołudniowych. Zajęcia są planowane w wymiarze 90 minut, a ich rozplanowanie zapewnia co najmniej 15-minutowe przerwy między nimi. Zajęcia zaplanowane są w salach wykładowych, ćwiczeniowych i seminaryjnych w gmachu Instytutu Archeologii, co umożliwia studentom szybkie i sprawne przemieszczenie się na kolejne zajęcia. Zajęcia, które odbywają się poza gmachem Instytutu Archeologii (laboratoria, języki obce), odbywają się w jednym, określonym dniu tygodnia, co optymalizuje organizację czasu (zapobiega traceniu czasu na przemieszczanie się między różnymi lokalizacjami w ciągu dnia). Taka organizacja zajęć zapewnia nie tylko higienę pracy studenta, ale i pozwala mieć czas na własną pracę – w domu lub w bibliotece. Egzaminy przeprowadzane są podczas sesji egzaminacyjnej w liczbie i sekwencji umożliwiającej przygotowanie się studentów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Treści programowe na I i II stopniu studiów są kompleksowe: obejmują pełen zakres archeologii powszechnej od epoki kamienia po nowożytność (w różnych jej aspektach kulturowych i społecznych) oraz zagadnienia warsztatowe, umożliwiające nabycie przez studentów kompetencji badawczych, specyficznych dla dyscypliny archeologia. Treści programowe dla modułów zajęć obowiązkowych (na I stopniu studiów), zajęć konwersatoriów i wykładów specjalizacyjnych (I i II stopień studiów) są zgodne z efektami uczenia się i odpowiadają dyscyplinie naukowej archeologia. Różnorodność i aktualność treści programowych nie znajduje jednak w pełni odzwierciedlenia w zamieszczonych w sylabusach wykazach polecanej literatury. Ponadto w przypadku kluczowego dla kierunku przedmiotu, który pod tą samą nazwą realizowany jest na studiach I i II stopnia *metodyka badań wykopaliskowych* według sylabusa obowiązują te same treści programowe, a w ofercie dydaktycznej znajdują się też przedmioty adresowane jednocześnie do studentów studiów I i II stopnia w ramach wspólnych grup, nie uwzględniając różnic wynikających z poziomów PRK i właściwego progresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Liczba godzin zajęć kontaktowych oraz całkowita liczba punktów ECTS dla programów studiów I i II stopnia umożliwiają osiągniecie przez studentów zakładanych dla kierunku efektów uczenia się. Pewne nieprawidłowości występują jednak na poziomie oszacowania nakładu pracy studenta dla poszczególnych przedmiotów oraz w odniesieniu do nienaliczania punktów ECTS dla każdego semestru odrębnie w ramach zajęć z języka obcego na studiach I stopnia, co skutkuje nieproporcjonalnym wymiarem zajęć w poszczególnych semestrach.

Program studiów II stopnia spełnia wszystkie wymagania formalne określone w odpowiednich przepisach. W przypadku programu studiów I stopnia nie jest spełniony warunek dotyczący minimum 5 punktów ECTS dla zajęć w dziedzinie nauk społecznych. Mimo że program studiów I i II stopnia formalnie umożliwia studentom wybór przedmiotów w określonym przepisami wymiarze, to w praktyce nie zawsze jest on umożliwiany i studenci odgórnie zapisywani są do poszczególnych grup.

Stosowane metody dydaktyczne pozwalają na osiągnięcie przez studentów kierunkowych efektów uczenia się, w tym w szczególności związanych z przygotowaniem do prowadzenia badań naukowych i umiejętności posługiwania się językiem obcym.

Organizacja procesu nauczania jest zgodna z zasadami higieny uczenia się, którym odpowiada także organizacja sesji egzaminacyjnej.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień. Natomiast o propozycji oceny kryterium spełnione częściowo zadecydowały nieprawidłowości polegające na 1) nienaliczaniu punktów ECTS w semestrach za odbyte w nich zajęcia i kumulowanie ich na koniec wielosemestralnego kursu (lektoraty), 2) niezapewnieniu na studiach I stopnia wymaganej przepisami minimalnej liczby punktów ECTS w dziedzinie nauk społecznych, 3) niezapewnieniu realnego wyboru zajęć na studiach I stopnia i odgórnym zapisywaniu studentów do

poszczególnych grup, 4) wprowadzeniu do oferty dydaktycznej wspólnych zajęć dla studentów studiów I i II stopnia nieuwzględniających różnic wynikających z poziomów PRK i właściwego progresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz 5) braku zróżnicowania pod tym względem treści programowych w przedmiotach o tej samej nazwie realizowanych na studiach I i II stopnia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Wprowadzenie do programu studiów I i II stopnia przedmiotów poświęconych przygotowaniu w zakresie zarządzania w archeologii, rozumianego jako organizacja procesu badawczego i zarządzania projektami przy jednoczesnym wprowadzeniu podstaw działalności gospodarczej i komunikacji społecznej. Problematyka ta jest powszechnie uwzględniana w treściach programowych kierunku archeologia prowadzonych w innych uczelniach, jednak realizowana jest ona niejako przy okazji, w ramach przedmiotów o innych celach. Uniwersytet Wrocławski zaproponował modelowe rozwiązanie, polegające na ujęciu jej w wyspecjalizowanych przedmiotach, prowadzonych przez osoby o właściwych dla niej kompetencjach.

Zalecenia

1. Naliczanie punktów ECTS w ramach kształcenia językowego w każdym semestrze, a nie na koniec kursu.
2. Zapewnienie realnego wyboru zajęć na studiach I stopnia.
3. Zapewnienie na studiach I stopnia minimalnej liczby 5 punktów ECTS w ramach zajęć z dziedziny nauk społecznych.
4. Wyłączenie z oferty dydaktycznej przedmiotów realizowanych w ramach wspólnych grup dla studentów studiów I i II stopnia,
5. W przypadku realizacji przedmiotów o tej samej nazwie na dwóch poziomach studiów zróżnicowanie treści programowych odpowiednio do właściwego poziomu PRK i podjęcie działań zapobiegających powtarzani się treści programowych.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Warunki rekrutacyjne, które mają zapewniać obiektywne, jasne kryteria naboru, gwarantując także równe szanse dla osób z niepełnosprawnością, dla osób z tzw. „starą maturą" oraz dla cudzoziemców, nie do końca odpowiadają tym kryteriom. Dla kandydatów na studia I stopnia kryteria wyznaczają wyniki maturalne z przedmiotów *historia*, *geografia* i *język obcy nowożytny*, które w zależności od tego czy są uzyskane na poziomie podstawowym czy rozszerzonym przeliczane są według określonego współczynnika na punkty. Ich suma określa miejsce kandydata na liście rankingowej. Osoby, które nie zdawały matury z któregoś z wymienionych przedmiotów, otrzymują 0 punktów za egzamin, ale zachowują prawo przystąpienia do rekrutacji. Kandydatów z tzw. „starą maturą" obowiązuje rozmowa kwalifikacyjna, której wynik decyduje o miejscu w rankingu. Rozmowa punktowana od 0 do 30 ma

dotyczyć historii, geografii oraz wiedzy o archeologii, która systemowo nie jest sprawdzana egzaminem maturalnym u kandydatów z nową maturą. W związku z tym przyjęte zasady stawiają pod znakiem zapytania realną możliwość zastosowania zasady równości szans wobec kandydatów z „nową" i „starą" maturą, skoro kandydaci z „nową" maturą nie muszą i faktycznie nawet nie mogą wykazać się jakąkolwiek wiedzą archeologiczną. W konsekwencji stosowany system tylko częściowo stwarza możliwość przejrzystego i zobiektywizowanego sposobu ułożenia listy rankingowej lokującej na początku kandydatów o najwyższych kompetencjach. Jednocześnie zasady te nie zapewniają kandydatów o kwalifikacjach wstępnych umożliwiających osiągnięcie kierunkowych efektów uczenia się, ponieważ dają one możliwość przyjęcia na studia wszystkich kandydatów w ramach określonego limitu miejsc, bez względu na ich kwalifikacje. Rekrutacja na studia II stopnia odbywa się według dwojakiej selekcji. Pierwszeństwo mają absolwenci studiów licencjackich z archeologii (konkurs wyników uzyskanych na dyplomie licencjackim). W przypadku niewypełnienia limitu przyjmowani są absolwenci innych kierunków, którzy muszą przystąpić do rozmowy kwalifikacyjnej z zakresu wiedzy o archeologii. Otrzymane punkty w skali od 0 do 5 decydują o miejscu na liście rankingowej, minimalna liczba punktów pozytywnie zaliczająca rozmowę wynosi 2, przy czym nie zostały określone kryteria związane z przyznaniem liczby punktów, co zaburza zasadę równości szans i umożliwia przyjęcie wszystkich zgłaszających się kandydatów. W związku z tym rekomenduje się sprecyzowanie zasad rekrutacji na studia I i II stopnia, tak by zapewniały równość szans kandydatom oraz skuteczniej selekcjonowały kandydatów o kwalifikacjach wstępnych umożliwiających osiągnięcie kierunkowych efektów uczenia założonych dla kierunku.

Efekty uczenia się uzyskane w kształceniu nieformalnym reguluje Uchwała 46/2015 Senatu UWr z dnia 25 marca 2015 r. (wnioski zatwierdzane przez komisję powołaną na WNHP, która określa sposób wyznaczania ewentualnych różnic programowych). Na kierunku archeologia procedury te nie są przeprowadzane. Efekty uczenia się i kwalifikacje pozyskane na innych uczelniach są weryfikowane zgodnie z procedurami obowiązującymi na Uniwersytecie Wrocławskim. Umożliwiają one identyfikację efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów.

Na kierunku określono formalne procedury związane z doborem i zatwierdzaniem prac dyplomowych, wyznaczaniem ich recenzentów i sposobem archiwizowania. Nie zostały natomiast określone wymagania formalne i merytoryczne dla prac dyplomowych z uwzględnieniem specyfiki dyscypliny naukowej archeologia odpowiednio do poziomu studiów. Wymogi te są na bieżąco ustalane przez prowadzących seminaria, co sprawia, że prace dyplomowe na kierunku nie są porównywalne.

Spotkanie z nauczycielami akademickimi wykazało, że ogólne kryteria odnoszące się do prac dyplomowych są powszechnie znane, niemniej w perspektywie całego środowiska pozostają one arbitralne. Część opiekunów prac dyplomowych już na studiach I stopnia kładzie większy nacisk na oryginalność badawczą prac, ich źródłowy charakter. Część uważa, że tymi cechami powinna charakteryzować się praca magisterska. Istniejący formularz oceny pracy dyplomowej (identyczny dla pracy licencjackiej i magisterskiej) dopuszcza podanie jedynie oceny cząstkowej w następujących 11 kategoriach: „Zgodność pracy z tematem", „Kompletność i logiczny układ pracy ze względu na jej problematykę", „Przedstawienie celu pracy i problemów badawczych w odpowiednim kontekście", „Poprawność i zasadność zastosowanych metod badawczych i koncepcji teoretycznych stosownie do poziomu studiów", „Poprawność argumentacji, analizy i wnioskowania", „Adekwatność kwerendy i dobór literatury stosownie do poziomu studiów", „Odniesienie wyników dokonanych analiz/badań do literatury", „Oryginalność interpretacji uzyskanych wyników", „Prawidłowość przytaczania źródeł

i literatury", „Poprawność formalna, języka i estetyka pracy", „Inne uwagi". Brak nawet krótkiego komentarza sprawia, że dla niektórych proponowanych ocen trudno znaleźć właściwe uzasadnienie.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się określone są w Regulaminie studiów. Przewiduje on rozwiązania dotyczące studentów z niepełnosprawnościami, jak np. indywidualizacja form i terminów zaliczania poszczególnych przedmiotów. Regulamin nakłada także na prowadzących zajęcia obowiązek informowania na początku semestru o formie zaliczenia oraz wymaganiach, jakie należy spełnić, aby uzyskać zaliczenie lub zdać egzamin. Odpowiednie rubryki przewidziane są także we wzorze sylabusa. Zgodnie z regulaminem student jest informowany o uzyskanych wynikach egzaminów bez zbędnej zwłoki i w sposób jednoznacznie określający uzyskaną ocenę. Regulamin przewiduje także sposób postępowania w sytuacjach, gdy student kwestionuje ocenę, a sposoby reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem określone są w odrębnych przepisach dyscyplinarnych.

Weryfikacja osiągania przez studentów efektów uczenia się na kierunku odbywa się na poziomie kontroli i oceny bieżącej w ramach zajęć programowych oraz na poziomie prac zaliczeniowych i prac licencjackich, oraz magisterskich, które umożliwiają ocenę przygotowania studentów do prowadzenia badań naukowych. Elementem systemu weryfikacji osiągnięć są egzaminy ustne i pisemne na koniec cyklu danych zajęć, co pokrywa się z reguły z końcem semestru. Niestety, powtarzalnym problemem, którego odzwierciedleniem są sylabusy, jest brak określenia jasnych, jednoznacznych i zrozumiałych kryteriów oceniania. Zdarzają się też sytuacje, w których kryterium oceny jest bliżej nieokreślona aktywność studentów, znajomość lektur lub frekwencja na zajęciach i obecność, które same w sobie nie weryfikują wskazanych w sylabusach przedmiotu — wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Brak obiektywnych, znormalizowanych rozwiązań dla zajęć prowadzonych przez wiele osób powoduje, że system nie zapewnia porównywalności ocen. Kryteria oceniania, które w założeniach powinny zapewniać bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen dla każdego przedmiotu osobno ze względu na zróżnicowaną formę opisu nie tworzą jednak czytelnego systemu w aspekcie całego kierunku studiów. Do tego zdarzają się przypadki zmiany formy i kryteriów oceniania w trakcie realizacji przedmiotu. Sami studenci kierunku diagnozują, że źródłem problemu jest nadmiar nieformalnych ustaleń pomiędzy studentami a prowadzącymi zajęcia oraz problemy w ich egzekwowaniu. W związku z tym rekomenduje się wyeliminowanie z katalogu metod weryfikujących osiągnięcia studentów obecności i na zajęciach oraz określenie w sylabusach precyzyjnych i przestrzeganych form i kryteriów oceniania studentów.

W trakcie trwania semestru studenci poddawani są ocenie etapowej, która ma formę ustną (krótka wypowiedź z prezentacją) lub pisemną (kolokwia, prace zaliczeniowe). Najczęstszą formą, wybieraną z reguły na studiach I stopnia jest test jednokrotnego wyboru lub test z pytaniami, na które należy udzielić samodzielnej (choć bardzo skrótowej odpowiedzi). Rzadziej zdarza się, że wymaga się również wykazania się umiejętnością operowania poprawną polszczyzną oraz budowania jasnej argumentacji rozbudowanej odpowiedzi. Zupełnym wyjątkiem są eseje pisane na zadany temat. Rekomenduje się więc zwiększenie udziału tego typu prac w procesie weryfikacji osiągania przez studentów efektów uczenia się. W wypadku testów informacja zwrotna dla studenta jest niewystarczająca, odnosi się bowiem wyłącznie do efektów z zakresu wiedzy w lakonicznej formie punktacji i nie daje możliwości weryfikacji efektów z zakresu umiejętności i kompetencji społecznych. W nieco dłuższych i bardziej samodzielnych pracach pisemnych pojawiają się lakoniczne komentarze, ale dotyczą jedynie braków w wiedzy i są one wciąż niewystarczające dla studenta, by samodzielnie mógł ocenić swoje braki

i niedostatki (a zwłaszcza porównać je do zakładanych efektów uczenia się w ramach poszczególnych zajęć). Jest to jedna z konsekwencji braku jednoznacznego określenia kryteriów oceny w ramach danego przedmiotu. Pojawia się też tendencja, wyraźnie widoczna w przypadku prac dyplomowych, do zawyżania ocen. Rekomenduje się wiec opatrywanie prac wyczerpującymi komentarzami wraz z uzasadnieniem wystawionej oceny.

Kompetencje badawcze oceniane są podczas zadań wymagających wykazania się umiejętnościami analitycznymi wyciągania wniosków oraz dokonywania syntezy zebranego materiału badawczego realizowanego podczas zajęć w Uczelni. Ich ocenie służą także przygotowywane samodzielnie przez studentów prace pisemne. Ocenie kompetencji społecznych służą dyskusje, podejmowane najczęściej na seminarium, przy prezentacji wyników swoich badań w ramach tworzonej pracy dyplomowej. O ile na kierunku został rozbudowany o różne metody system weryfikacji efektów uczenia się w kategorii wiedza, to nie zostały jeszcze w pełni wypracowane specyficzne metody weryfikacji dla efektów uczenia się w kategorii umiejętności, a zwłaszcza kompetencji społecznych. W tym zakresie rekomenduje się wypracowanie specyficznych dla dwóch wskazanych ostatnich kategorii metod oceniania.

Osobnego komentarza wymaga „Formularz oceny studenta", który jest bardzo ważnym elementem oceny studenta (także w zakresie predyspozycji do wykonywania zawodu). Formularz jest wypełniany przez osobę prowadzącą wykopaliska, po odbyciu przez studenta zajęć w terenie *metodyka badań wykopaliskowych*. Formularz zawiera szereg kryteriów podlegających cząstkowej ocenie („biegle", „bardzo dobrze") odnoszących się do specyficznych dla archeologii czynności takie jak: prace eksploracyjne („wytyczanie wykopów", „eksploracja jednostek", „wydzielanie jednostek stratygraficznych"), prace dokumentacyjne („pomiary przy użyciu niwelatora i tachimetru", „dokumentacja rysunkowa", „dokumentacja fotograficzna", „dokumentacja opisowa") i opracowanie materiału („mycie i metrykowanie", „segregacja", „opis i klasyfikacja"). Dodatkową informacją jest stwierdzenie częstotliwości wykonywania danej czynności – „stale" lub „sporadycznie". Formularz zawiera także rubrykę „Ogólna ocena umiejętności, predyspozycji, zaangażowania oraz potencjalnej przydatności do zawodu studenta/ki". Pomijając niezręczność pewnych sformułowań („przydatność do zawodu studenta/ki"), formularz zawiera wszystkie niezbędne elementy oceny w zakresie wiedzy i umiejętności. Wątpliwości budzi jednak sposób oceny – ograniczenie jej do stwierdzenia „biegle" lub „bardzo dobrze" wydaje się zbyt mało zniuansowane i nie dopuszcza możliwości niezaliczenia przedmiotu, podobnie jak i opis częstotliwości wykonywania danej czynności. Zbyt ogólnikowe jest też kryterium „Ogólna ocena umiejętności itd.", w którym brak klarownej skali. W formularzu brakuje rubryki odnoszącej się do oceny kompetencji społecznych. Trudno w ten sposób właściwie – obiektywnie i porównywalnie weryfikować progres wiedzy, umiejętności i kompetencji, zwłaszcza że ćwiczenia prowadzone są przez wielu wykładowców. Warto przy tym raz jeszcze zaznaczyć, że do zajęć na obu stopniach studiów obowiązuje ten sam sylabus, w którym brakuje opisanych zakładanych efektów. To w oczywisty sposób uniemożliwia ich weryfikację. Rekomenduje się więc poprawienie tego formularza, by w możliwie precyzyjny, klarowny i obiektywny sposób pozwolił nie tylko ocenić nabytą wiedzę, umiejętności i kompetencje, lecz również ocenić progres na obu stopniach studiów.

Metody weryfikacji efektów uczenia się związanych z nabywaniem przez studentów umiejętności posługiwania się językiem obcym na poziomie B2ESOKJ na studiach I stopnia i B2+ na studiach II stopnia są dobrane właściwie. Obejmują one sprawdzenie umiejętności czytania, słuchania, mówienia i pisania.

Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów są uwidocznione w postaci wymienionych wyżej prac etapowych. Ich rodzaj, forma, tematyka i metodyka, a także stawiane im wymagania są dostosowane do poziomu i profilu, efektów uczenia się oraz dyscypliny naukowej archeologia.

Przygotowywane na kierunku prace dyplomowe mieszczą się w dyscyplinie naukowej archeologia. Brak zasad dyplomowania odnoszących się do stawianych wymagań i merytorycznych cech prac dyplomowych nas studiach I i II stopnia sprawia jednak, że prace na tym samym stopniu są nieporównywalne, a lektura prac licencjackich i magisterskich nie pozwala na oczywiste albo nawet łatwe wychwycenie różnic między pracami dyplomowymi na różnych stopniach studiów. Nie wskazują na to ani względy merytoryczne, ani względy formalne. W konsekwencji, na co wskazuje analiza wybranych prac dyplomowych, niejednokrotnie prace dyplomowe na studiach I stopnia w zasadzie nie różnią się od prac dyplomowych na studiach II stopnia, a jedynym uchwytnym wyróżnikiem jest ich objętość (choć i to nie jest regułą). Tak więc wśród prac licencjackich zdarzają się prace o charakterze przeglądowo-badawczym, wnoszące nowe ustalenia i wyznaczające nowe kierunki badawcze, co stawia je bliżej pracom magisterskim i co nie ma odzwierciedlenia w ocenie, podczas gdy większość prac licencjackich ma charakter kompilacyjny, bardziej wtórny, a podobnymi do nich cechami charakteryzują się niektóre prace magisterskie. W przypadku prac dyplomowych, zapewne w związku z brakiem odpowiedniego formularza, wskazującego na zakres oceny, często rozstrzygającym kryterium jest wkład pracy studenta, a nie jego rzeczywiste osiągnięcia.

Osiąganie przez studentów kierunku efektów uczenia się potwierdzane jest poprzez naukową aktywność studentów, głównie w ramach działającego w kilku sekcjach Studenckiego Koła Naukowego Archeologów. Ma ona wyraz w aktywnym udziale w studenckich naukowych sesjach archeologicznych oraz realizowanych projektach związanych z tworzeniem baz danych i opracowaniem materiałów z badań powierzchniowych, udziału w wykopaliskach, a także w publikowaniu wyników badań.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Na ocenianym kierunku na studiach I i II stopnia przyjęto zasady rekrutacji umożliwiające sporządzenie listy rankingowej kandydatów, ale niezapewniające kandydatów o kwalifikacjach wstępnych umożliwiających osiągnięcie kierunkowych efektów uczenia się, ponieważ dają one możliwość przyjęcia na studia wszystkich kandydatów w ramach określonego limitu miejsc, bez względu na ich kwalifikacje. Zasady rekrutacji nie zapewniają też w pełni równych szans. Zapewniony jest dostęp do rekrutacji osób z niepełnosprawnościami. W Uczelni przyjęto zasady uznawania efektów uczenia się zdobytych poza system studiów oraz uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej.

Na kierunku nie przyjęto w sposób formalny zasad dyplomowania określających oczekiwania merytoryczne wobec prac dyplomowanych przygotowywanych na studiach I i II stopnia. Analiza wybranych prac dyplomowych wskazuje, że brak przyjętych jednoznacznych reguł, które muszą spełniać prace licencjackie i magisterskie, skutkuje arbitralnością ich oceny, przy jednoczesny małym zróżnicowaniu prac przygotowywanych na studiach I i II stopnia. Często decydującym kryterium oceny

jest wkład pracy studenta, a nie jego rzeczywiste osiągnięcia. Problematyka prac dyplomowych odpowiada koncepcji kształcenia.

Przyjęte na kierunku metody weryfikacji pozwalają na ocenę osiągnięcia przez studentów kierunkowych efektów uczenia się, przy czym na poziomie pojedynczych modułów zajęć często w katalogu metod weryfikacji pojawia się obecność na zajęciach i aktywność na zajęciach. Dość często stosowaną metodą weryfikacji efektów uczenia się są testy w formie pytań zamkniętych, które jedynie umożliwiają weryfikację efektów uczenia się z zakresu wiedzy. Jednocześnie nie wypracowano specyficznych metod pozwalających na ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się z kategorii kompetencji społecznych. Rzadko w tym zakresie wykorzystywana jest metoda oceny projektu. Zastrzeżenia budzi weryfikacja efektów uczenia się po odbyciu zajęć w terenie *metodyka badań wykopaliskowych*, przede wszystkim ze względu na braki w formularzu oraz niemożność porównania osiągniętych i zakładanych efektów.

Stosowane podczas zajęć z języka obcego metody weryfikacji – wypowiedzi ustne i pisemne – umożliwiają sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2 w przypadku studiów I stopnia lub B2+ na poziomie studiów II stopnia, w tym języka specjalistycznego.

Nieprecyzyjnie określone kryteria oceniania dla poszczególnych przedmiotów nie zapewniają w pełni bezstronności, rzetelności i przejrzystości procesu weryfikacji oraz wiarygodności ocen, opierając się bardziej na rzetelności poszczególnych oceniających niż systemowych rozwiązaniach i ze względu na zróżnicowaną formę opisu nie tworzą czytelnego systemu w aspekcie całego kierunku studiów. Brak jest też jasnych i przez wszystkich pracowników stosowanych zasad dostarczania informacji zwrotnej dotyczącej oceny prac etapowych.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień. Natomiast o propozycji oceny kryterium spełnione częściowo zadecydowały nieprawidłowości dotyczące procesu dyplomowania w tym przede wszystkim 1) brak merytorycznych wymagań i kryteriów oceniania dla prac przygotowywanych na studiach I i II stopnia i 2) wynikająca z tego arbitralność procesu oceny.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

–

Zalecenia

1. Określenie merytorycznych kryteriów, które powinna spełniać praca dyplomowa na studiach I stopnia i studiach II stopnia z uwzględnieniem progresu kompetencji między poziomami studiów.
2. Wprowadzenie wymogu uzasadnienia ocen cząstkowych w formularzu oceny pracy dyplomowej.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Zajęcia na ocenianym kierunku prowadzą nauczyciele akademiccy pracujący w Instytucie Archeologii, których przy realizacji programu kształcenia dotyczącego biologii, nauk o ziemi oraz języków obcych wspomagają pracownicy z innych jednostek organizacyjnych Uniwersytetu Wrocławskiego. Stanowiący zdecydowaną większość pracownicy badawczo-dydaktyczni zatrudnieni w IAUWr posiadają aktualny i udokumentowany dorobek naukowy lub doświadczenie zawodowe umożliwiające prawidłową realizację zajęć oraz pozwalające na nabywanie przez studentów kompetencji badawczych.

Kadra Instytutu Archeologii jest wystarczająca do realizacji programu studiów, zarówno pod względem liczebności, jak i struktury kwalifikacji. Liczy ona 22 osoby, w tym 4 z tytułem profesora, 10 ze stopniem dr hab. oraz 8 ze stopniem doktora. Pozwala to na prawidłowy przebieg zajęć w sytuacji, gdy liczba studentów wynosi ok. 130 osób (na obydwu poziomach kształcenia). Taki stan zatrudnienia pracowników pozwala zakładać, iż realizacja programu studiów na kierunku archeologia może być kontynuowana także przy większej liczbie studentów.

Nauczyciele akademiccy posiadają właściwe kompetencje dydaktyczne, które potwierdzono w trakcie hospitacji zajęć, a także w trakcie weryfikacji treści i problematyki prac dyplomowych (licencjackich oraz magisterskich). Zwraca uwagę dobre przygotowanie kadry dydaktycznej do realizacji zróżnicowanej zajęć co w kilku przypadkach zostało udokumentowane nie tylko doświadczeniem dydaktycznym, lecz także zaświadczeniami z kursów i szkoleń dokumentujących podnoszenie kompetencji (dotyczy to głównie zajęć niezwiązanych bezpośrednio z profilem badawczym pracowników naukowych). Nie mniej uwagę zwraca powierzanie opieki nad pracami dyplomowymi nie zawsze w powiązaniu z dorobkiem naukowym i doświadczeniem w prowadzeniu badań naukowych opiekunów tych prac. Odnosi się to szczególnie do jednego przypadku, gdy nauczyciel akademicki posiada dorobek naukowy związany z archeologią prowincji rzymskich, a prowadzi prace dyplomowe zakresu archeologii klasycznej, śródziemnomorskiej oraz orientalnej. Rekomenduje się zatem przestrzeganie zasady wiązania kompetencji badawczych lub doświadczenia zawodowego pracowników z tematyką prowadzonych przez nich prac dyplomowych.

Obciążenia godzinowe poszczególnych nauczycieli akademickich umożliwiają prawidłową realizację programu studiów na kierunku archeologia. Wymiar zajęć prowadzonych przez pracowników zatrudnionych w Instytucie Archeologii UWr, jako podstawowym miejscu pracy spełnia wymagania ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1668).

Kryteria doboru nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia na kierunku archeologia są transparentne i adekwatne do potrzeb związanych z realizacją zajęć na profilu ogólnoakademickim. Uwzględniają one dorobek naukowy, doświadczenie dydaktyczne i międzynarodowe kadry badawczo-dydaktycznej. W rozmowach z dyrekcją i pracownikami podkreślano, iż nauczycielom powierzane są zajęcia dydaktycznie zgodnie z ich kompetencjami, a przydział zajęć następuje w toku porozumienia pomiędzy nimi, a władzami Instytutu. W trakcie rozmów z pracownikami stwierdzono, iż nie wszystkie zajęcia seminaryjne są wliczane do pensum. Ma to miejsce wówczas, gdy stan liczbowy grup studenckich jest zbyt niski.

Instytut Archeologii jako Jednostka podstawowa Uczelni stwarza swym pracownikom możliwości rozwoju naukowego. Doświadczenia badawcze oraz umiejętności praktyczne pozwalają na skuteczne pozyskiwanie środków na projekty, których pokłosiem są publikacje o zasięgu międzynarodowym oraz zaawansowane badania, które w znacznej mierze są rozwijane poprzez finansowanie projektów i wyjazdów zagranicznych. Opisane działania wpływają na wysoki poziom oceny parametrycznej Wydziału Nauk Historycznych i Pedagogicznych UWr i mają także odzwierciedlenie w zdobytych

w ostatnich latach tytułach profesora oraz stopniach doktora habilitowanego przez siedmiu pracowników naukowych. Uczelnia stwarza możliwości podnoszenia kompetencji dydaktycznych w ramach programów uniwersyteckich realizowanych na Wydziale Nauk Historycznych i Pedagogicznych UWr. Dotyczą one jednak tylko podnoszenia kompetencji językowych i przygotowania do prowadzenia zajęć w językach obcych.

Zgodnie z wymaganiami ustawy prowadzone są okresowe oceny nauczycieli akademickich obejmujące aktywność w zakresie działalności naukowej oraz dydaktycznej, w których wykorzystywane są ankiety ocen dokonywanych przez studentów. Niestety, wyniki ankiet nie są w żaden sposób podawane do wiadomości studentom, w ich odczuciu nie istnieje także żaden system oddziaływania tych wyników na dalszą pracę nauczycieli akademickich. Co więcej, studenci są przekonani o braku anonimowości ankiet, co skutkuje ich niską zwrotnością. W związku z tym rekomenduje się zwiększenie udziału studentów w procesie ankietowania pracowników badawczo-dydaktycznych, poprzez prowadzenie polityki informacyjnej dotyczącej zasad i warunków przeprowadzanej ankietyzacji oraz informowaniu w formie zagregowanych danych o jej wynikach. Elementem oceny są także hospitacje zajęć koordynowane przez dyrekcję Instytutu.

Prowadzona w Jednostce polityka kadrowa jest nakierowana na prawidłową realizację zajęć i jednocześnie sprzyja stabilizacji zatrudnienia, a co za tym idzie także rozwojowi naukowemu pracowników. Każdy z dydaktyków może pogłębiać swoje zainteresowania badawcze i kompetencje, w ramach interdyscyplinarnych (powstają one na pograniczu nauk humanistycznych, przyrodniczych i geograficznych) projektów prowadzonych w Instytucie Archeologii.

Realizowana polityka kadrowa w zakresie rozwiązywania konfliktów i przeciwdziałaniu zagrożeniom lub naruszaniu bezpieczeństwa, jak również wszelkim formom dyskryminacji i przemocy w grupie kadry prowadzącej kształcenie ma charakter reaktywny. Rekomenduje się w związku z tym wypracowanie w Uczelni systemowych zasad rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie oraz formy pomocy ofiarom.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia dysponuje zasobami kadrowymi o kompetencjach pozwalających na właściwą organizację procesu kształcenia, co pozwala studentom na osiąganie, na kierunku archeologia, zakładanych efektów uczenia się. Obciążenia dydaktyczne pracowników należy uznać za właściwe, choć w trakcie wizytacji ujawnione zostały niewłaściwe praktyki związane z niewliczaniem do pensum wszystkich przepracowanych godzin.

Podczas przydzielania zajęć dydaktycznych do wykonania w ramach pensum stosowana jest praktyka wiązania ich zakresu z kompetencjami i dorobkiem pracowników oraz ich projektami badawczymi. Co istotne Uczelnia stwarza warunki do podnoszenia kwalifikacji i rozwoju nauczycieli akademickich, lecz są one ograniczone do podnoszenia kwalifikacji językowych. Przydział zajęć dydaktycznych jest prawidłowy, ale zdarzają się przypadki powierzania prowadzenia prac dyplomowych pracownikom o kompetencjach naukowych znacząco odległych od tematów tych prac.

Nauczyciele akademiccy podlegają okresowej ocenie, w której brane są pod uwagę wyniki ankiet wypełnianych przez studentów. Na ocenianym kierunku ich zwrotność jest jednak bardzo niska, co wynika m.in. z przekonania studentów o tym, że system ankietyzacji nie zapewnia im anonimowości.

Polityka kadrowa umożliwia prawidłową realizację zajęć i rozwój naukowy kadry naukowo-dydaktycznej, jednak nie uwzględnia aspektów przeciwdziałania zagrożeniom lub naruszania bezpieczeństwa, jak również wszelkim formom dyskryminacji i przemocy.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

–

Zalecenia

–

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Infrastruktura dydaktyczna Instytut Archeologii Uniwersytetu Wrocławskiego zajmuje dwa budynki: przy ul. Szewskiej 48 i przy ul. Koszarowej 3/28 we Wrocławiu.

W pierwszym z nich mieszczą się: 3 sale wykładowe, 8 gabinetów pracowników naukowo-dydaktycznych, biblioteka, 2 pokoje administracji, pracownia graficzna, pracownia komputerowa, archiwum Instytutu, gabinet dyrektora. Większość zajęć dydaktycznych odbywa się w tym budynku. W drugim z wymienionych, budynku przy ul. Koszarowej, zlokalizowano Pracownię Archeometrii i Konserwacji Zabytków Archeologicznych, Muzeum Instytutu Archeologii (wchodzące w skład Muzeum Uniwersytetu Wrocławskiego) służące także celom dydaktycznym oraz 3 gabinety pracowników naukowych i technicznych. W budynku tym wyodrębniono pomieszczenie dla studentów i doktorantów. Słabością posiadanej przez Instytut infrastruktury jest mała liczba pomieszczeń do indywidualnej pracy badawczej dydaktyków. Rekomenduje się zwiększenie liczby pomieszczeń dla pracowników badawczo-dydaktycznych. Obecnie są oni zmuszeni do pracy w kilkuosobowych zespołach. Podobne zastrzeżenia budzi też brak wydzielonych pomieszczeń dla studentów zaangażowanych w prace Koła Naukowego czy samorządu. W roku 2019 r. pozyskano nową powierzchnię magazynową do przechowywania zbiorów zabytków w budynku przy ul. Koszarowej (obecnie w trakcie zagospodarowania). Oba budynki znajdują się w znaczącej odległości.

Instytut Archeologii posiada szeroki zestaw aparatury badawczej i pomiarowej z różnych grup technicznych:

- geodezyjne urządzenia pomiarowe: niwelatory optyczne, tachimetry, autonomiczne systemy GPS (z dostępem do stacji referencyjnych), ręczne odbiorniki GPS;
- laboratoryjne urządzenia pomiarowe: mikroskop stereoskopowy, mikroskop metalograficzny, twardościomierz, spektrometr rentgenofluorescencyjny ED-XRF, spektrometr podczerwieni FT-IR, przenośny spektrometr XRF, mikroskop cyfrowy 3D, skaner 3D, mikroskop. W trakcie

prowadzonej oceny zasób sprzętu został wzbogacony o nowe, niezainstalowane jeszcze urządzenia: dyfraktometr, spektrometr oraz skaningowy mikroskop elektronowy;

- sprzęt do nieinwazyjnej prospekcji archeologicznej: georadar3D (8-kanałowy) wraz z wyposażeniem, magnetometr (5-kanałowy) z RTK, gradiometr, wykrywacze metali;
- sprzęt fotograficzny i rejestracyjny: cyfrowe aparaty fotograficzne wraz z akcesoriami, drony wyposażone w specjalistyczne kamery.

Instytut Archeologii posiada i systematycznie rozwija swoją infrastrukturę sieciowo-informatyczną wykorzystywaną na potrzeby działalności naukowej, dydaktyki oraz administracji. Zasoby IT to szybkie sieci komputerowe (1Gbit) wykorzystujące technologię VLAN. Na tej bazie Instytut oferuje dostęp do zasobów lokalnych i Internetu wszystkim grupom pracowników oraz studentom. W zakresie centralnie wdrażanych zasobów i usług, modernizacji i unowocześniania własnej infrastruktury (szczególnie w aspekcie dostępności i bezpieczeństwa) Instytut Archeologii współpracuje z Działem Usług Informatycznych UWr.

Liczba i wielkość pomieszczeń dydaktycznych, ich wyposażenie techniczne i informatyczne w tym laboratoriów oraz sprzętu wykorzystywanego w terenie są nowoczesne i nieodbiegające od aktualnie używanych w badaniach naukowych w dyscyplinie archeologia oraz w zakresie przyszłej pracy zawodowej.

Siedziba Instytutu Archeologii przy ul. Szewskiej 48 nie jest w sposób optymalny dostosowana do potrzeb studentów ze znaczną niepełnosprawnością fizyczną. Wynika to z faktu, iż zabytkowy budynek z końca XVIII w. nie posiada windy, ramp i podjazdów dla wózków, a sale dydaktyczne i gabinety zajmują II i III kondygnację. W związku z brakiem wystarczających udogodnień technicznych, w sytuacji, gdy w grupie studenckiej znajduje się osoba z niepełnosprawnościami ruchowymi, zajęcia są planowane w taki sposób, aby mogły się odbywać na niższych kondygnacjach o ułatwionym dostępie. W bieżącym roku przeniesiono bibliotekę Instytutu z 3 piętra na parter budynku, tak aby umożliwić studentom z niepełnosprawnością ruchową skorzystanie z jej zasobów. Ponadto w czytelni znajduje się sprzęt komputerowy dostosowany dla osób niedowidzących, tj. aplikacje, dedykowana klawiatura.

Biblioteka Instytutu składa się z trzech pomieszczeń, w których znajdują się katalog, czytelnia oraz zasoby książkowe. W dni powszednie od poniedziałku do czwartku biblioteka czynna jest od godziny 9.00 do 14.00, w piątek oraz weekendy jest nieczynna. Godziny otwarcia biblioteki umożliwiają studentom właściwy dostęp do jej zasobów.

W czytelni znajdują się komputery, z dostępem do katalogu on-line. Jest ona przystosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Trwają prace nad dalszym poszerzeniem liczby miejsc służących tym osobom. Do dyspozycji studentów i pracowników przeznaczony jest sprzęt komputerowy wraz ze skanerami. Ponadto Uczelnia dysponuje czynną sześć dni w tygodniu nowoczesną Biblioteką Uniwersytecką, która wyposażona jest we wszelkie udogodnienia techniczne.

Zapewniona jest zgodność infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej oraz zasad korzystania z niej z przepisami BHP.

Studenci kierunku archeologia mogą korzystać z całości zasobów bibliotecznych Uniwersytetu Wrocławskiego, przy czym kluczowe znacznie mają tu zasoby biblioteki Instytutu Archeologii. W ramach uczelnianej sieci studenci i pracownicy mają dostęp do 110 633 czasopism online z różnych dziedzin nauki; w tym uznawanych za najbardziej wpływowe jak Nature czy Science oraz tych wydawanych przez wiodące wydawnictwa naukowe jak m.in. Springer, Elsevir, Cambridge University

Press czy Wiley. Oprócz tego umożliwiony jest dostęp do baz WOS (Web of Science), EBSCO czy JSTOR poprzez serwery biblioteki UWr.

Zbiory Biblioteki Instytutu Archeologii liczą 19 375 woluminów, z czego 6 568 stanowią czasopisma, a 12 807 monografie. Biblioteka posiada wiele czasopism zagranicznych, zwłaszcza czeskich i niemieckich. Wszelkie informacje o zbiorach dostępne są w katalogu on-line oraz tradycyjnie w katalogu kartkowym znajdującym się w czytelni biblioteki. Biblioteka prowadzi wymianę naukową książek z ponad 200 instytucjami, co pozwala pozyskiwać rocznie ok. 250-300 pozycji. Zasoby biblioteki, tradycyjne oraz elektroniczne, w pełni zaspokajają potrzeby dydaktyczne na kierunku archeologia, a ich liczba dostosowana jest do liczby studentów. Wszystkie pozycje obowiązkowe przewidziane w sylabusie są dostępne w bibliotece instytutowej. Napływ nowych pozycji, zarówno w ramach wymiany, jak i pozyskiwanych inną drogą (m.in. poprzez regularne zakupy monografii od wiodących wydawców zagranicznych) pozwala pracownikom naukowym oraz studentom korzystać z najnowszych koncepcji naukowych powstałych w kraju i za granicą.

W przypadku pojawienia się specyficznych potrzeb związanych z określonymi niepełnosprawnościami studentów możliwe jest w ramach całego systemu bibliotecznego Uniwersytetu Wrocławskiego dostosowanie wybranych materiałów do różnego typu dysfunkcji.

W Jednostce prowadzone są przeglądy infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej pod kątem jej unowocześnienia, lecz do procesu tego nie są włączani studenci i opiera się on głównie na spostrzeżeniach kadry badawczo-dydaktycznej. Działania te nie mają charakteru kompleksowego i systematycznego, choć biorąc pod uwagę obecny stan wyposażenia w aparaturę naukowo-badawczą i dydaktyczną, dotychczas były one wystarczające. Rekomenduje się wprowadzenie kompleksowej i systematycznej oceny infrastruktury z udziałem nauczycieli akademickich i studentów;

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia dysponuje infrastrukturą dydaktyczną (w tym sprzętem cyfrowym) i zasobami bibliotecznymi pozwalającymi w sposób prawidłowy organizować proces kształcenia i zapewniającymi uzyskanie przez studentów kierunkowych efektów uczenia się. Wielkość infrastruktury dydaktycznej i zasobów bibliotecznych dostosowana jest do liczby studentów oraz ich potrzeb (także osób o specjalnych potrzebach edukacyjnych w tym studentów z niepełnosprawnościami), z tym że należy odnotować skromną liczbę pomieszczeń dla pracowników badawczo-dydaktycznych. Zastrzeżenia budzi brak systematycznego przeglądu infrastruktury, który prowadziłby do diagnozy aktualnych potrzeb. Prowadzone przeglądy infrastruktury, nie mają systematycznego charakteru.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

–

Zalecenia

–

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Jednostka deklaruje istotną rolę współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym zarówno w modelowaniu procesu kształcenia, jak i tworzeniu programu studiów. Wskazano przy tym znaczącą listę instytucji naukowych, z którymi współpraca ta jest prowadzona w rytmie ciągłym, takich jak: muzea wrocławskie (głównie Muzeum Miejskie Wrocławia z działem Muzeum Archeologiczne), muzea regionalne na Dolnym Śląsku, muzea w kraju (głównie Muzeum Archeologiczne w Poznaniu, Muzeum Archeologiczne w Gdańsku). Współpraca ta nie znajduje jednak potwierdzenia w pracach powoływanych w Instytucie rad i komisji ani nie ma odzwierciedlenia w dokumentach opisujących przebieg procesu dydaktycznego. Jednostka nie była w stanie zorganizować spotkania z przedstawicielami współpracujących z nią instytucji, które potwierdziłoby zakres deklarowanej współpracy. W trakcie wizytacji zaproszono jednak przedstawicielkę Muzeum Miejskiego we Wrocławiu, która wskazała takie elementy współpracy, jak udział w formułowaniu celów i tematów wybranych prac dyplomowych, szczegółowe badanie zabytków z zasobów muzealnych przez pracownie Instytutu Archeologii, wspólne działania popularyzatorskie (pozwalające na uwzględnienie potrzeb Muzeum w kształceniu studentów).

Na podstawie informacji uzyskanych podczas wizytacji należy skonstatować, iż częstotliwość kontaktów z instytucjami otoczenia jest zróżnicowana, zależna głównie od potrzeb interesariuszy i nie jest powiązana wprost z ich wpływem na program studiów i proces kształcenia. Z drugiej strony posiadana sieć kontaktów umożliwia przeprowadzanie objętych programem studiów zajęć terenowych. Kontakty te jednak nie są systematyczne, nie mają trwałego charakteru. Wpływ otoczenia na formułowanie programów studiów jest niewielki i wiąże się z koniecznością respektowania regulacji prawnych, określających dostęp absolwentów studiów do zawodu archeologa.

Jednostka nie prowadzi okresowych przeglądów współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Współpraca jednostki z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest nieformalna i nie ma potwierdzenia, że jej efekty są we właściwym stopniu wykorzystywane na poziomie tworzenia, udoskonalania oraz realizacji programu studiów. Na podstawie dokonanych obserwacji można uznać, że jest ona prowadzona reaktywnie w zależności od bieżących potrzeb Instytutu Archeologii i jego pracowników, ale także i samych interesariuszy. Taki sposób działania nie pozwala jednak na pełne wykorzystanie roli interesariuszy zewnętrznych w procesie kształcenia i uwzględnienia zewnętrznych doświadczeń we

właściwym formułowaniu celów kształcenia i efektów uczenia się, zawartych w programie. Nie pozwala to także na właściwe, zawierające też potrzeby pracodawcy określenie profilu absolwenta. Na kierunku nie prowadzi się okresowych przeglądów współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Na ocenę kryterium spełnione częściowo wpłynęło 1) brak systematycznej i zinstytucjonalizowanej współpracy otoczeniem społeczno-gospodarczym, 2) brak jego wpływu na koncepcję kształcenia, treści programowe i zmiany w programach studiów, 3) brak systematycznej oceny współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

–

Zalecenia

1. Nadanie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym formalnych ram w postaci np. rady pracodawców i umów o współpracy systematyzujących te kontakty.
2. Realne włączenie otoczenia społeczno-gospodarczego do procesu kształtowania programów studiów.
3. Wprowadzenie systemu oceny współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym z uwzględnieniem opinii studentów.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Instytut Archeologii UWr prowadzi współpracę międzynarodową z jednostkami realizującymi kształcenie i badania naukowe w zakresie archeologii. Są to uczelnie w Anglii, Bułgarii, Czechach, Hiszpanii, Izraelu, Niemczech, Portugalii, na Słowacji, w Słowenii, Szwecji, Turcji, na Węgrzech i we Włoszech. W ramach stypendiów zagranicznych pracownicy IA UWr odbyli staże w USA (1 osoba) i Szwecji (1 osoba). Jednostka realizuje także projekt międzynarodowy, oparty o współpracę z Sudanem, finansowany przez Narodowe Centrum Nauki. Corocznie kontynuowane są badania w Ameryce Południowej w Peru.

Współpraca międzynarodowa ma wymierny kształt w postaci wyjazdów nauczycieli akademickich i studentów oraz międzynarodowych publikacji naukowych. W latach 2014-2018 odnotowano 23 wyjazdy nauczycieli akademickich i 33 wyjazdy studentów, co stanowi 13% wszystkich wyjeżdżających studentów na Wydziale. Jednostka stwarza różnorodne możliwości dla wymiany studentów posiadając 27 podpisanych umów.

Studenci kierunku mają możliwość uczestniczenia w zajęciach prowadzonych w językach obcych w puli ogólnouczelnianych przedmiotów do wyboru, jak i wykładach monograficznych prowadzonych w języku angielskim.

W ofercie obcojęzycznej są przedmioty prowadzone w formach aktywizujących, które pozwoliły studentom na aktywne uczestnictwo w dyskusji czy przygotowywanie wypowiedzi, co podnosi

kompetencje studentów. Drogą do podniesienia kompetencji językowych studentów może też być korzystanie z materiałów obcojęzycznych podczas zajęć kursowych prowadzanych w języku polskim. Zgodnie z założeniami Rady Naukowej Instytutu, seminaria mogą odbywać się w języku angielskim i hiszpańskim (dla specjalności *archeologia Nowego Świata*).

Część kadry nauczycieli akademickich dzięki wyjazdom w ramach programu Erasmus+ posiada doświadczenie związane z prowadzeniem zajęć w językach obcych, a Uczelnia umożliwia ukończenie dodatkowych kursów językowych. Umiędzynarodowieniu kierunku studiów sprzyjają przyjazdy zagranicznych nauczycieli akademickich. W okresie od 2014 do 2019 r. do Instytutu Archeologii z wykładami gościnnymi przyjechali badacze z: Czech (Masarykova Univerzita w Brnie; Palacký University Olomouc; Slezská Univerzita v Opavě), Słowacji (Univerzita Konstantina Filozofa v Nitre), Niemiec (Die Friedrich-Schiller-Universität Jena), Węgier (Eötvös Loránd Tudományegyetem), Turcji (Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi). Przyjeżdżający wykładowcy prowadzą zazwyczaj wykłady przeznaczone dla wszystkich studentów IA UWr, ale też jako goście uczestniczą w seminariach dyplomowych na kierunku archeologia.

Ocena umiędzynarodowienia kształcenia polega na składaniu okresowych raportów przedstawianych na poziomie Rady Naukowej Instytutu Archeologii. Koordynatorzy wymiany studenckiej mają za zadanie aktywizować i zachęcać studentów do właściwego wybierania kierunków wymiany.

Oprócz tego proces umiędzynarodowienia kształcenia w Instytucie Archeologii stymuluje uniwersyteckie Biuro Współpracy Międzynarodowej UWr. Przy pomocy przedkładanych studentom ankiet diagnozuje ono trudności, na które studenci napotykają podczas studiów za granicą oraz ewentualne przyczyny niepodejmowania tych studiów. Na podstawie wniosków z tych ankiet podjęto działania, które poskutkowały zwiększeniem zainteresowania międzynarodową wymianą ze strony studentów Instytutu Archeologii. Biuro określa także, jakie powinny być priorytety współpracy międzynarodowej.

W Instytucie Archeologii prowadzi się, choć w niesformalizowany sposób, monitoring innych form aktywności międzynarodowej, która podlegają analizie w związku z bieżącymi potrzebami związanymi z wyjazdami kadry akademickiej czy nawiązywaniem nowych kontaktów. Koordynatorzy realizowanych projektów międzynarodowych mają bezpośredni wpływ na intensyfikacje wymiany międzynarodowej m.in. z Estonią, Czechami, Węgrami oraz Anglią. Efektem tych działań są także wizyty wykładowców zagranicznych i prowadzone przez nich zajęcia.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7

kryterium spełnione

Uzasadnienie

W jednostce prowadzi się współpracę międzynarodową w zakresie prowadzania badań oraz wymiany studentów i kadry akademickiej. Część nauczycieli akademickich posiada doświadczenie związane z prowadzeniem zajęć w językach obcych, a Uczelnia umożliwia ukończenie dodatkowych kursów językowych. Studenci ocenianego kierunku mogą uczestniczyć w zajęciach prowadzanych w językach obcych, które pozwalają na aktywne wykorzystywanie umiejętności językowych i ich doskonalenie. Na kierunku i w Uczelni prowadzi się monitoring umiędzynarodowiania, głównie w aspekcie mobilności studentów i pracowników naukowych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

–

Zalecenia

–

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Zarówno konsultacje nauczycieli akademickich, jak i dyżury pracowników funkcyjnych są zorganizowane w dogodnych dla studentów terminach w wymiarze co najmniej dwóch godzin tygodniowo. O zmianach terminów konsultacji oraz dyżurów studenci są informowani poprzez studencką pocztę elektroniczną, oraz systemu USOSWeb, jednak nierzadko jedynym źródłem informacji o zmianach są ogłoszenia w gablotach na korytarzu budynku Instytutu Archeologii. W związku z tym rekomenduje się intensyfikację informacji drogą internetową. Jest to szczególnie istotne ze względu na potrzeby studentów niemogących uczestniczyć w zajęciach w danym dniu lub z innych powodów nieprzebywających na terenie budynku, w którym odbywają się zajęcia czy konsultacje. Studenci jako motywację do podjęcia studiów na kierunku archeologia w Uniwersytecie Wrocławskim wskazują najczęściej zamiłowanie do tej dyscypliny lub ogólniej, zainteresowanie przeszłością. Często wspominają o wcześniejszym doświadczeniu w pracy przy wykopaliskach.

Studenci w toku studiów otrzymują w pełni bezpłatny dostęp do pakietu Microsoft Office 365. W obecnym okresie informatyzacji studentów, w sytuacji, w której większość korzysta z komputerów przenośnych w celu sporządzania notatek, jest to korzystne działanie w kierunku dostarczenia studentom niezbędnych narzędzi do osiągania efektów uczenia się i przygotowania do zajęć.

Biuro Karier Uniwersytetu Wrocławskiego realizuje inicjatywy wspierające studentów w późniejszym życiu zawodowym. Jedną z nich jest Program Mentoringowy, który polega na tworzeniu nieformalnych relacji studentów z mentorami. Mentorzy to doświadczeni pracownicy o wysokich kompetencjach zawodowych, którzy udzielają wsparcia studentom w ich rozwoju poprzez cykliczne spotkania. Celem spotkań mentorów z uczestnikami programu jest uzyskanie informacji oraz wsparcia na temat wybranej ścieżki kariery. Studenci uczestniczący w programie rozwijają swoje kompetencje interpersonalne, definiują swoje możliwości i ambicje oraz weryfikują swoje wyobrażenia na temat wybranego obszaru pracy zawodowej. Studenci z własnej inicjatywy tworzą tzw. „grupy mentee", czyli swoiste zespoły uczestniczące w programie w sposób niestandardowy, w grupach. Biuro Karier organizuje warsztaty, szkolenia oraz spotkania z pracodawcami. Wśród nich można wymienić spotkania z praktykami, Targi Pracy i Praktyk „Kampus Kariery", szkolenia z programu Excel na poziomie podstawowym oraz zaawansowanym czy szkolenia z umiejętności miękkich. Ponadto Biuro Karier realizuje projekt pod nazwą „Uniwersytet Kompetencji II", który polega na umożliwieniu studentom UWr bezpłatnego skorzystania z profesjonalnych usług doradcy zawodowego w zakresie planowaniu kariery zawodowej, konsultacji CV i listów motywacyjnych oraz innych elementów wspierających studentów w procesie wejścia w życie zawodowe i rozwój kariery. Osoby korzystające z indywidualnych

konsultacji doradczych mogły uzyskać odpowiedzi na pytania dotyczące m.in. dalszej edukacji, określenia swoich predyspozycji zawodowych, mocnych i słabych stron, rozwoju zawodowego oraz planowania kariery zawodowej. Studenci mają również możliwość przygotowywania się do wejścia na rynek pracy poprzez cykliczne uzyskiwanie informacji na temat jego bieżącego stanu. Studenci zapoznają się z technikami poszukiwania pracy oraz standardami rekrutacji, konsultują swoje dokumenty aplikacyjne – CV i list motywacyjny oraz przygotowują się do rozmowy kwalifikacyjnej m.in. poprzez przeprowadzanie symulacji jej przebiegu. Biuro Karier prowadzi badania w zakresie monitorowania losów zawodowych absolwentów Uniwersytetu Wrocławskiego, którego responsywność oscyluje wokół 25%. Studenci przy rekrutacji na kierunek podpisują oświadczenie, w którym udzielają zgody na wykorzystywanie danych w celu realizacji tej inicjatywy. Biuro dba również o odpowiednie stosunki Uczelni ze środowiskiem społeczno-gospodarczym poprzez inicjowanie procesów zawierania umów o współpracę z podmiotami rynku, sprawnie reagując na potrzeby studentów w tym zakresie. Mankamentem w zakresie wsparcia studentów w odnalezieniu się na rynku pracy oraz kształcenia umiejętności praktycznych jest brak współpracy Instytutu Archeologii z Biurem Karier. Biuro działa na szczeblu ogólnouczelnianym, przez co studenci kierunku odczuwają efekty takich działań, jak np. szkolenia pracowników administracyjnych, nie mogą natomiast skorzystać w pełni z benefitów oferowanych przez Biuro. Rekomenduje się w związku z tym podjęcie współpracy Instytutu Archeologii z uniwersyteckim Biurem Karier w sposób odpowiadający na potrzeby studentów.

W ramach ocenianego kierunku studenci mają możliwość podjęcia działalności w Studenckim Kole Naukowym Archeologów, które składa się z kilku sekcji, skupionych wokół konkretnej epoki, są to: sekcja ceramiczna, krzemieniarska, archeologii śródziemnomorskiej, archeologii sądowej oraz archeologii przemysłowej. Koło Naukowe organizuje rekonstrukcje przedmiotów, spotkania z praktykami i inne wydarzenia o charakterze konferencyjnym, ponadto prowadzi współpracę z muzeami, w szczególności z Muzeum Archeologicznym w Biskupinie, co daje studentom działającym w ramach Koła możliwość uczestnictwa w organizacji wystaw oraz pozwala na styczność z praktycznymi aspektami pracy archeologa. Ponadto nad Kołem Naukowym czuwa zarówno pod kątem merytorycznym, jak i organizacyjnym, nauczyciel akademicki w roli opiekuna. Koło Naukowe otrzymuje niezbędne środki na bieżącą działalność od Uczelni, dofinansowywane są m.in. koszty udziału w konferencjach czy przeprowadzenia badań naukowych.

Jednostka prowadząca oceniany kierunek studiów oferuje zarówno stypendia wyrównujące szanse na studiowanie, jak i motywujące do rozwoju. Studenci mogą się starać o zapomogę, a studenci z niepełnosprawnością mogą korzystać ze specjalnego stypendium, którego kwota jest dostosowana do odpowiedniego poziomu niepełnosprawności (w stopniu lekkim, umiarkowanym lub znacznym). O stypendium Rektora dla najlepszych studentów studenci mogą się starać, posiadając osiągnięcia w trzech kategoriach. Pierwsza z nich dotyczy wyników w nauce, czyli średnią ocen. Drugą kategorią są osiągnięcia naukowe, w której to liczba studentów otrzymujących stypendium nie przekracza 1%. Trzecia kategoria bazuje na osiągnięciach sportowych oraz artystycznych. Studenci wskazują ją jako najtrudniejszą do osiągnięcia, ze względu na wysoki poziom wymagań minimalnych. Wśród studentów ocenianego kierunku panuje poczucie niesprawiedliwości w obszarze uznawania osiągnięć w procesie ubiegania się o stypendium Rektora dla najlepszych studentów. Podczas spotkania z zespołem oceniającym studenci przytaczali sytuacje, w których nie uznawano niektórych osiągnięć, które w ich przekonaniu były wprost zawarte w katalogu osiągnięć. Studenci nie rozumieją, przyczyn odrzucenia części wniosków, a proces przyznawania tego stypendium odbierają jako pozbawiony jasnych zasad i argumentacji. Studenci są regularnie motywowani przez nauczycieli akademickich do podejmowania działalności naukowej we współpracy z nimi. Mają oni wiele perspektyw w tym zakresie: od możliwości

prowadzenia badań naukowych oraz publikowania, po uczestnictwo w konferencjach naukowych oraz działalności w Kole Naukowym.

Budynek Instytutu Archeologii przy ul. Szewskiej 48, w którym odbywa się większość zajęć, nie jest dostosowany do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami natury motorycznej, jednak harmonogram zajęć jest komponowany w taki sposób, aby grupy, w których są studenci z niepełnosprawnościami, odbywały zajęcia wyłącznie na parterze. Niestety, zaplecze administracyjne ocenianego kierunku, w tym m.in. dziekanat, znajduje się na 1 piętrze, do którego nie ma dostępu inną drogą niż schody. W tej kwestii studenci mogą liczyć wyłącznie na pomoc opiekuna, który na podstawie stosownego pełnomocnictwa może pomóc rozwiązać wszelkie obowiązki administracyjne wymagające osobistego stawiennictwa. Z informacji uzyskanych od władz dziekańskich wynika, iż Uczelnia prowadzi ciągłe starania w kierunku dostosowania budynku w postaci budowy windy. Nieskuteczność działań wynika z posiadanego przez budynek Instytutu statusu zabytku. Zespół ds. Obsługi Studentów i Doktorantów z Niepełnosprawnością działający w Uniwersytecie Wrocławskim, zapewnia wysoki poziom wsparcia. Prowadzi wypożyczalnię specjalistycznego sprzętu dla osób z niepełnosprawnościami, zwłaszcza zmysłów percepcyjnych. Każdemu z niepełnosprawnością studentowi lub doktorantowi przysługuje opiekun zatrudniany przez Uczelnię, który może zostać wskazany przez zainteresowanego. Opiekun pomaga studentom m.in. w sporządzaniu notatek czy przetwarzaniu przygotowanych materiałów na dogodną, np. elektroniczną formę. Jednostka zapewnia transport osób z niepełnosprawnością motorycznie do miejsc odbywania się zajęć z miejsca zamieszkania oraz pomiędzy budynkami Uniwersytetu. Studenci z niepełnosprawnościami korzystają z indywidualnie dobranego programu studiów, a jeśli stopień lub rodzaj niepełnosprawności uniemożliwia uczestnictwo w zajęciach z grupą, Jednostka wyznacza zajęcia prowadzone indywidualnie. Zespół ds. Obsługi Studentów i Doktorantów z Niepełnosprawnością organizuje dla niepełnosprawnych studentów oraz doktorantów kursy z zakresu asertywności czy samoobrony. Odpowiednie kursy oraz szkolenia są organizowane dla pracowników administracyjnych i naukowych, w celu lepszego zrozumienia potrzeb studentów z niepełnosprawnościami. Pracownicy uczący lub wspomagający studentów z zaburzeniami autystycznymi przechodzą specjalny cykl szkoleń. Uczelnia posiada również specjalistyczny sprzęt do druku w alfabecie Braille'a.

Na poziomie Wydziału Nauk Historycznych i Pedagogicznych studenci mają możliwość uzyskania wsparcia w sprawach indywidualnych u Prodziekana ds. Kształcenia, z której chętnie korzystają. Ponadto studenci korzystają z pomocy Rzecznika Praw Studenta, który wspiera ich w kwestiach właściwego zrozumienia uczelnianych aktów, a także pomaga w rozwiązywaniu indywidualnych problemów. Studenci mogą zgłaszać obserwowane nieprawidłowości oraz składać skargi za pośrednictwem wyżej wspomnianych osób jak również samorządu studenckiego, który stara się we współpracy z władzami jednostki rozwiązywać problemy związane ze zgłaszanymi skargami. Studenci wspomnieli również o rozwiązywaniu pojedynczych problemów związanych z przebiegiem zajęć w wyniku bezpośredniego kontaktu z prowadzącymi te zajęcia. Z zastrzeżeniem wyjątków wskazanych w treści niniejszego raportu studenci wskazali na pozytywne rozpatrywanie składanych skarg i wniosków.

Studenci na początku toku studiów uczestniczą w obowiązkowym szkoleniu BHP. Uczelnia nie prowadzi żadnych działań zapobiegających zjawiskom przemocy lub dyskryminacji, a z uzyskanych informacji wynika, że część studentów zmaga się z problemami związanymi z występowaniem właśnie takich sytuacji. Co więcej, Studenckie Koło Naukowe Statystyki, działające przy Szkole Głównej Handlowej przeprowadziło badanie pt. „wsparcie psychologiczne na uczelniach", w którym wzięło udział ponad

2 tysiące studentów polskich uczelni. Z raportu wynika, iż ponad 60% studentów nie jest świadoma o możliwym do uzyskania wsparciu, za to ok. 80% studentów zauważyło objawy chorób na tle psychicznym u siebie lub w swoim bezpośrednim otoczeniu. W obliczu takich danych można stwierdzić, że zapewnienie wsparcia w tym zakresie jest niezbędne.

Studenci pozytywnie wypowiadają się na temat obsługi administracyjnej. Odbywa się ona za pośrednictwem dziekanatu, który znajduje się na I piętrze w tym samym budynku co Instytut Archeologii. Jeden pracownik dziekanatu jest przypisany do kierunku archeologia. W dziekanacie pracuje także dwóch innych pracowników obsługujących również niezbyt liczebne pod kątem studentów kierunki, co pozwala na sprawne rozwiązywanie spraw bez kolejek i innych utrudnień. W trakcie spotkania z zespołem oceniającym studenci pozytywnie wypowiadali się na temat merytorycznego przygotowania pracowników administracji.

Samorząd studencki UWr działa w oparciu o strukturę wydziałową, przy czym studenci kierunku archeologia nie angażują się w struktury samorządu ani na szczeblu wydziałowym, ani ogólnouczelnianym, co znacząco pozbawia ich wpływu na opinie dotyczące programu studiów wydawane przez samorząd. Jednocześnie jednostka nie stara się aktywizować studentów do udziału w strukturach samorządu, ani też nie konsultuje zmian w programach i nie monitoruje ewolucji oczekiwań środowiska studenckiego zarówno w zakresie realizacji programu studiów, jak i oczekiwanego wsparcia. Samorząd otrzymuje środki na działalność bieżącą, a także umożliwiające kreowanie życia studenckiego m.in. poprzez organizację projektów o charakterze kulturalnym. Warunki lokalowe są zapewnione zarówno dla samorządu centralnego, jak i reprezentacji wydziałowych. W związku z tym rekomenduje się zachęcanie studentów ze strony prowadzących zajęcia oraz odpowiednich władz do podejmowania działalności samorządowej, w szczególności w zakresie kształtowania programów studiów oraz dbania o możliwość wyrażania rzetelnej opinii.

Ewaluacja systemu wsparcia w zakresie osób z niepełnosprawnościami oraz wsparcia studentów w początkowym procesie wejścia na rynek pracy odbywa się w sposób autonomiczny odpowiednio na poziomie Biura Karier Uniwersytetu Wrocławskiego oraz Zespołu ds. Obsługi Studentów i Doktorantów z Niepełnosprawnościami, natomiast Jednostka nie monitoruje systemu wsparcia w takich aspektach jak obsługa administracyjna czy infrastruktura.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Wsparcie studentów w procesie uczenia się przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich. Nauczyciele akademiccy pełnią wyznaczone dyżury. Przypadku ich odwołania studenci informowani są o tym na tablicach ogłoszeń. Ten sposób informowania jest nieskuteczny i niejednokrotnie informacja dociera do zainteresowanych wtedy, gdy już się na dyżur zgłoszą. Studenci uzyskują pomoc w procesie uczenia się i osiąganiu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej. Każdy student otrzymuje bezpłatny dostęp do pakietu biurowego, a Uczelnia wspiera działalności koła naukowego. Studenci motywowani są, do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się poprzez

system stypendialny, choć – w związku z występującym w niektórych okolicznościach brakiem informacji o przyczynach przyjęcia lub odrzucenia wniosków – panuje wśród nich poczucie niesprawiedliwości odnośnie do systemu przyznawania stypendiów Rektora dla najlepszych studentów. Poczucie niesprawiedliwości stosowania zasad przyznawania dodatkowych punktów z tytułu osiągnięć w procesie ubiegania się o stypendium Rektora dla najlepszych studentów zaburza poczucie równości pośród studentów oraz rodzi wątpliwości co do rzetelności ich ustalania. Uczelnia wspiera działalność samorządu studenckiego, jednak w przypadku kierunku archeologia studenci nie są motywowani do aktywności w strukturach samorządu. Uczelnia zapewnia kompetentną pomoc pracowników dziekanatu, Zespołu ds. Obsługi Studentów i Doktorantów z Niepełnosprawnością w rozwiązywaniu spraw studenckich. Uczelnia nie prowadzi jednak żadnych działań zapobiegających zjawiskom przemocy lub dyskryminacji. Biuro Karier Uniwersytetu Wrocławskiego prowadzi wiele projektów wspierających studentów w wejściu na rynek pracy. Inicjatywy te jednak nie zawsze docierają do studentów kierunku, z powodu braku współpracy Instytutu Archeologii z tą ogólnouczelnianą jednostką.
Wsparcie studentów w procesie uczenia się nie podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci.

O ocenie kryterium spełnione częściowo zaważyło: 1) brak działań w zakresie zapobiegania dyskryminacji i przemocy w środowisku akademickim, 2) brak procedur dotyczących ewaluacji funkcjonowania systemu wsparcia w Uczelni**,** 3) brak transparentności procesu przyznawania stypendium Rektora.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

1. Stwarzanie każdemu studentowi możliwości uczestnictwa w profesjonalnych sesjach doradztwa zawodowego, z uwzględnieniem analizy predyspozycji studenta i informacji na temat rynku pracy oraz możliwych do obrania ścieżek kariery.

Zalecenia

1. Podjęcie działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie bezpieczeństwa studentów oraz przeciwdziałania wszelkim formom dyskryminacji i przemocy.
2. Przeprowadzanie z udziałem studentów okresowych przeglądów wsparcia studentów, obejmujących: formy wsparcia, zasięg ich oddziaływania, skuteczność systemu motywacyjnego, poziom zadowolenia studentów i wykorzystywanie ich wyników do doskonalenia form wsparcia studentów
3. Zwiększenie transparentności przyznawania stypendiom Rektora dla najlepszych studentów.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiąganych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Uczelnia i Jednostka zapewniają publiczny dostęp do informacji o kształceniu dla szerokiego grona odbiorców, przy czym rozlokowanie treści na stronach internetowych i sposób nawigowania są mało intuicyjne. Nowoczesna i atrakcyjna graficznie strona główna Uniwersytetu dostosowana jest do potrzeb osób niedowidzących (możliwość powiększenia czcionki oraz wersja kontrastowa). Strony Wydziału i Instytutu pozbawione są tych udogodnień. Strona Instytutu, na której przede wszystkim zamieszczone są informacje związane ze studiami, dostosowana jest do korzystania z urządzeń mobilnych. Znajdują się na niej program studiów, w tym efekty uczenia się oraz sylabusy przedmiotów, lecz brakuje zasad dyplomowania i regulaminu studiów. W związku z tym rekomenduje się uzupełnienie brakujących informacji. Na stronie Instytutu Archeologii znajdują się przygotowane na niejednolitych wzorach sylabusy do przedmiotów, które prowadzone są przez pracowników Instytutu, brakuje natomiast sylabusów do przedmiotów prowadzonych przez pracowników innych jednostek. Jednocześnie część sylabusów opublikowana jest w systemie USOS. Prowadzi to do chaosu informacyjnego i nie zapewnia kompleksowej informacji o wszystkich przedmiotach w jednym miejscu, zmuszając do poszukiwania programów poszczególnych przedmiotów na stronach różnych jednostek UWr, przy czym np. na stronach Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych znajduje się zakładka „Treści programowe, sylabusy", pod którą znajduje się opis treści programowych dla poszczególnych języków obcych, ale nie ma informacji np. o formie i metodach weryfikacji efektów uczenia się czy kryteriach oceniania. Te ostatnie informacje zlokalizowane są w innej zakładce. Rekomenduje się ujednolicenie formy sylabusów oraz miejsca ich publikowania.

Strukturalną słabością w publicznym dostępie do informacji jest zamieszczenie informacji dotyczących funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia na stronie głównej Uczelni w zakładane „Nauka", w której nie są jednak upubliczniane żadne raporty. Rekomenduje się stworzenie odrębnego serwisu poświęconego informowaniu o systemie zapewniania jakości kształcenia.

Uczelnia zapewnia rozbudowaną informację dla kandydatów na studia, opis stawianych im oczekiwań, możliwości podejmowania pracy zawodowej po studiach oraz zasady rekrutacji, ale nie publikuje żadnych informacji dotyczących losów absolwentów oraz możliwości podjęcia studiów w wyniku procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów.

Zakres dostępnych informacji (możliwych do odszukania) związanych z procesem kształcenia zamieszczonych na stronach internetowych Uniwersytetu Wrocławskiego ilustruje poniższa tabela.

Lp.	Zapewnienie informacji na stronach internetowych	TAK/NIE
1.	Sylwetka absolwenta (cele kształcenia, w tym wskazanie obszarów zatrudnienia/branż zawodowych i możliwości dalszego kształcenia).	TAK
2.	Przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe	TAK
3.	Zasady rekrutacji	TAK
4.	Zasady potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza szkolnictwem wyższym	NIE
5.	Zasady uznawania efektów uczenia uzyskanych w szkolnictwie wyższym	NIE
6.	Kierunkowe efekty uczenia się	TAK
7.	Aktualne programy studiów	TAK
8.	Sylabusy	TAK
9.	Kompletność sylabusów	NIE
10.	Zasady przeprowadzania i zaliczania praktyk zawodowych	---

11.	Zasady dyplomowania (kryteria merytoryczne)	NIE
12.	Erasmus	TAK
13.	Most	TAK
14.	Informacje o wykładowcach (w tym godziny konsultacji i możliwości kontaktu)	TAK
15.	Harmonogram zajęć	TAK
16.	Regulamin studiów	NIE
17.	Pomoc materialna i sprawy bytowe	TAK
18.	Informacje dla studentów niepełnosprawnych	TAK
19.	Biuro Karier	TAK
20.	Dane dotyczące losów zawodowych absolwentów	NIE
21.	Informacje dotyczące funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia (w tym o wyniki ankietyzacji studentów).	NIE

Zgodnie z uczelnianym systemem zapewnienia jakości kształcenia w zakresie jego działania znajduje się ocena dostępności informacji o studiach, programach kształcenia i realizacji planów studiów. Ocena ta nie jest jednak przeprowadzana systematycznie i ma charakter reaktywny, wynikający z ewentualnych uwag studentów lub nauczycieli akademickich. Rekomenduje się systematycznej oceny aktualności, rzetelności, zrozumiałości, kompleksowości informacji o studiach oraz jej zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców: kandydatów na studia, studentów, pracodawców.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia zapewnia publiczny dostęp do informacji o studiach i procesie kształcenia dla różnych grup odbiorców i nie jest on ograniczony poprzez miejsce, czas czy użytkowany sprzęt. Nie mniej nie wszystkie strony Uniwersytetu Wrocławskiego są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Uczelnia zapewnia pełny i aktualny dostęp do informacji dla kandydatów na studia oraz bogaty zakres informacji adresowanych do studentów, które jednak nie zawsze są aktualne, czasem sprzeczne, a czasem nieprecyzyjne lub niepełne co powoduje chaos informacyjny. Uczelnia upublicznia stosunkowo wąski zakres informacji związanych z systemem zapewnienia jakości kształcenia, przy czym w związku z zamieszczeniem go w zakładce „Nauka" jest on trudny do odszukania. Ocena dostępu do informacji publicznej nie odbywa się systematycznie i ma charakter reaktywny.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych i wyszczególnionych wyżej uchybień.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

–

Zalecenia

–

Kryterium 10.Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Uczelniany system zapewnienia jakości kształcenia działała na podstawie uchwały Senatu Nr 6/2018 dotyczącej funkcjonowania na Uniwersytecie Wrocławskim Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (dalej USZJK) oraz na wynikających z niej zarządzeń Rektora. Zakres działań USZJK dotyczył m.in. 1) okresowego przeglądu programów kształcenia, 2) przeglądu efektów uczenia się oraz metod ich weryfikacji i 3) oceny procesu dyplomowania. Zgodnie z tymi regulacjami cele USZJK realizowane były na szczeblu Uniwersytetu oraz prowadzących zadania dydaktyczne jednostkach organizacyjnych. Na poziomie wydziałów powoływane były wydziałowe zespoły ds. jakości kształcenia i wydziałowe zespoły ds. oceny jakości kształcenia. Zapewniony został w nich udział nauczycieli akademickich i studentów, a dziekan wydziału mógł także wskazać inne osoby. Ponadto fakultatywnie wskazana była możliwość powoływania odpowiednich zespołów dla kierunku studiów.

Wśród zadań wydziałowych zespołów ds. jakości kształcenia znalazły się m.in.:

- opracowywanie i opiniowanie programów studiów oraz zmian w programach studiów;
- gromadzenie, analiza i wykorzystywanie przy tworzeniu programów studiów z opinii pracodawców;
- coroczne opracowywanie na podstawie oceny jakości kształcenia wskazówek i zaleceń do działań projakościowych.

Wśród zadań zespołów ds. oceny jakości kształcenia znalazły się m.in.:

- podejmowanie działań w zakresie monitorowania losów absolwentów i formułowanie płynących z nich wniosków;
- analizowanie efektów kształcenia (uczenia się) z potrzebami rynku pracy;
- monitorowanie prawidłowości oceniania studentów;
- monitorowanie i ocena jakości prac dyplomowych, rzetelności ich oceniania oraz sposobu przeprowadzania egzaminów dyplomowych.

Na Wydziale zostały powołane oba zespoły, którymi kierują odpowiedni prodziekani. Odpowiedni zespół został także powołany na ocenianym kierunku. W przyjętym w 2018 roku USZJK w sposób przejrzysty zostały określone kompetencje i zakres odpowiedzialności osób i zespołów, w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności odnoszącej się do ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku.

Zatwierdzanie, zmiany oraz wycofanie programu studiów dokonywane jest w sposób formalny w oparciu i przyjęte procedury, dla których podstawą jest Zarządzenie Nr 21/2019 Rektora

Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 29 marca 2019 roku w sprawie zmiany zarządzenia nr 31/2017 Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 13 marca 2017 roku w sprawie wprowadzania zasad projektowania, przyjmowania i uruchamiania programów kształcenia w Uniwersytecie Wrocławskim. Rekrutacja na studia odbywa się w oparciu o przyjmowaną corocznie właściwą uchwałę Senatu.

Na kierunku nie zostały w pełni wdrożone zadania wynikające z USZJK. Zespół kierunkowy deklaruje podejmowanie różnych działań w sposób nieformalny, nie dokumentuje ich, a przede wszystkim nie opracowuje na podstawie oceny jakości kształcenia wskazówek i zaleceń do działań projakościowych, ani nie formułuje wniosków opartych o analizę przyczyn niepowodzeń i osiągnięć studentów, prac etapowych, prac dyplomowych, zgodności efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy. W pracach zespołu nie jest uwzględniony choćby opiniodawczy udział studentów i przedstawicieli pracodawców. Nie mniej Uczelnia wskazuje jako efekt działania zespołu kierunkowego, stworzenie nowego programu studiów II stopnia na kierunku archeologia. Studenci kierunku nie mieli wpływu na ten program. Uzyskani jedynie formalną opinię samorządu studentów, w którym nie ma studentów archeologii.

Na wydziale została stworzona obejmująca 10 kryteriów oceny karta przeglądów programu nauczania (programów studiów). Zgodnie z nią ocenie podlega m.in. rozdzielenie treści programowych na studiach I i II stopnia, sposób sformułowania efektów uczenia się, stosowane metody dydaktyczne, prawidłowość oszacowania punktami ECTS. Karta ta jednak nie jest wypełniana przez odpowiednie zespołu kierunkowe, ale przez Prodziekana ds. dydaktycznych i socjalnych. Ponadto wydziałowy zespół ds. jakości kształcenia przygotowuje roczne sprawozdanie. Przedstawione do wglądu sprawozdanie za rok 2017/2018 obejmuje opis zadań i procedur wynikających z Uchwały Nr 167a Rady Wydziału z dnia 22 kwietnia 2015 roku w sprawie zatwierdzenia Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia ma Wydziale Nauk Historycznych i Pedagogicznych, ale nie formułuje wniosków i zaleceń wynikających z podjętych w ramach zadań USZJK zadań.

Jakość kształcenia na kierunku jest poddawana tylko zewnętrznej ocenie Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Na Uniwersytecie Wrocławskim zostały formalnie przyjęte zasady rekrutacji oraz zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów, które są stosowane na ocenianym kierunku. Określone zostały także w sposób przejrzysty kompetencje i zakres odpowiedzialności osób i zespołów w zakresie działań na rzecz ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku. Na Wydziale zgodnie z USZJK zostały powołane odpowiednie zespoły, w tym dla kierunku archeologia, w praktyce jednak nie zostały wdrożone zadania wynikające z przyjętych w Uczelni przepisów. Przede wszystkim powołany dla kierunku zespół nie dokonuje przewidzianego w systemie corocznego przeglądu oceny jakości kształcenia i nie proponuje zaleceń do działań projakościowych. Na Wydziale została stworzona karta przeglądów programu nauczania (programów studiów), która poddaje ocenie m.in. aspekty, które zaważyły o propozycji oceny w kryterium 2 – spełnione częściowo, jednak nie jest wypełniana przez odpowiednie zespoły kierunkowe, ale przez Prodziekana ds. dydaktycznych i socjalnych.

W procesie opiniowanie programu studiów i oceny jego realizację nie jest zapewniony realny udział studentów kierunku oraz przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego.

Kierunek podlega tylko okresowej ocenie Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

Na ocenę kryterium spełnione częściowo zaważyło 1) niewdrożenie na kierunku okresowych przeglądów programów studiów; 2) brak realnego włączenie studentów kierunku w opiniowanie programów studiów, zamian w programach i ocenie ich realizacji, 3) brak włączenia w opiniowanie programów studiów oraz zmian w programach przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

–

Zalecenia

1. Przeprowadzanie na kierunku przez zespół ds., oceny jakości kształcenia zgodnie z przyjętymi na Uniwersytecie Wrocławskim zasadami okresowych przeglądów programów studiów i ich realizacji.
2. Włączenie studentów w opiniowanie programów studiów, zmian w programach i ocenę ich realizacji.
3. Włączenie w opiniowanie programów studiów oraz zmian w programach przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego.

4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

Zalecenie

Zespół oceniający podczas oceny programowej przeprowadzonej w roku akademickim 2007/2008 wskazał kilka obszarów wymagających uwagi, przez co zarekomendował:

1) zmniejszenie obciążenia pracowników naukowo-dydaktycznych przez wzmocnienie kadry akademickiej nowymi etatami;

2) poprawę systemu punktacji ECTS;

3) dostosowanie budynku, w którym mieści się Instytut Archeologii, do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami;

4) zwiększenie dostępności biblioteki Instytutu Archeologii poprzez wydłużenie godzin otwarcia biblioteki.

Co więcej, podczas wizytacji w ramach oceny instytucjonalnej zespół oceniający PKA rekomendował prowadzenie prac nad doskonaleniem wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. W związku z tym Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej w uchwale Nr 647 /2013 z dnia 17 października 2013 r. zobligowało władze Wydziału do dwukrotnego przedstawienia, aktualnych na dany rok, rocznych sprawozdań z prac Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia i Wydziałowego Zespołu ds. Oceny Jakości Kształcenia.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

W przeciągu minionych 11 lat, od poprzedniej wizytacji programowej kierunku, w Instytucie Archeologii zatrudniono 3 nowe osoby. Obecnie kadra Instytutu liczy 22 osoby. Jak wskazano w kryterium 4, kadra Instytutu Archeologii jest wystarczająca do realizacji programu studiów, zarówno pod względem liczebności, jak i struktury kwalifikacji.

Pomimo działań prowadzonych przez władze Instytutu Archeologii w obszarze doskonalenia programu studiów oraz punktacji ECTS, w ocenie zespołu oceniającego zastrzeżenia nadal budzi sposób liczenia i przypisywania punktów ECTS poszczególnym zajęciom, a dokładniej nienaliczanie punktów ECTS w semestrach za odbyte w nich zajęcia i kumulowanie ich na koniec wielosemestralnego kursu (dotyczy zajęć z lektoratów). Co więcej, w przypadku programu studiów I stopnia nie jest spełniony warunek dotyczący minimum 5 punktów ECTS dla zajęć w dziedzinie nauk społecznych. Powyższe uchybienia znalazły odzwierciedlenie w ocenie spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione częściowo) oraz zaleceniach wyrażonych w tym kryterium.

Budynek przy ul. Szewskiej 48, gdzie mieści się Instytut Archeologii, nadal nie jest dostosowany do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami natury motorycznej. Z informacji uzyskanych od władz dziekańskich wynika, iż Uczelnia prowadzi ciągłe starania w kierunku dostosowania budynku w postaci budowy windy. Nieskuteczność działań wynika z posiadanego przez budynek Instytutu statusu zabytku. Pomimo tych trudności władze Wydziału podejmują szereg rozwiązań o charakterze organizacyjnym w celu rozwiązania problemu, takie jak: organizacja zajęć w pomieszczeniach na parterze budynku dla grup, do których uczęszcza osoba z niepełnosprawnością ruchową, przeniesienie biblioteki Instytutu z 3 piętra na parter budynku, dostosowanie toalety znajdującej się na parterze dla osób z niepełnosprawnościami, oznaczenie wszystkich drzwi w Instytucie alfabetem Braille'a. Pomimo braku dostosowania architektonicznego budynku Instytutu, zespół oceniający, ocenia wsparcie osób z niepełnosprawnościami na wysokim poziomie.

Biblioteka Instytutu Archeologii czynna jest w dni powszednie od poniedziałku do czwartku od godziny 9.00 do 14.00, w piątek oraz weekendy jest nieczynna. W ocenie zespołu oceniającego godziny otwarcia biblioteki umożliwiają studentom właściwy dostęp do jej zasobów.

W ślad za analizą stanu faktycznego oraz oceną wyrażoną w kryterium 10 należy przyjąć, że na Wydziale zgodnie z Uczelnianym Systemem Zapewniania Jakości Kształcenia, wprowadzonym na podstawie uchwały Senatu Nr 6/2018, zostały powołane odpowiednie zespoły, w tym dla kierunku archeologia, w praktyce jednak nie zostały wdrożone zadania wynikające z przyjętych w Uczelni przepisów. Przede wszystkim powołany dla kierunku zespół nie dokonuje przewidzianego w systemie corocznego przeglądu oceny jakości kształcenia i nie proponuje zaleceń do działań projakościowych.

5. Załączniki:

Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

1. Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668, z późn. zm.)
2. Ustawa z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1669, z późn. zm.)
3. Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2016 r. poz. 64, z późn. zm.)
4. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787)
5. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 16 kwietnia 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie studiów (Dz. U. z 2019 r. poz. 787)
6. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U z 2018 r. poz. 2218)
7. Statut Polskiej Komisji Akredytacyjnej przyjęty uchwałą nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, z późn. zm.
8. Uchwała nr 67/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie zasad przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej

Załącznik nr 2

do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej

Profil ogólnoakademicki

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Standard jakości kształcenia 1.1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Standard jakości kształcenia 1.2

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągane przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

Standard jakości kształcenia 1.2a

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 1.2b

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153 i 2245).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Standard jakości kształcenia 2.1

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 2.4

Jeśli w programie studiów uwzględnione są praktyki zawodowe, ich program, organizacja i nadzór nad realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z nabywaniem kompetencji badawczych.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art.

68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Standard jakości kształcenia 3.1

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Standard jakości kształcenia 3.2

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 3.2a

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 3.3

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk (o ile praktyki są uwzględnione w programie studiów), prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Standard jakości kształcenia 4.1

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 4.1a

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 4.2

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Standard jakości kształcenia 5.1a

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 5.2

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz

aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Standard jakości kształcenia 6.2

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia 7.1

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademiccy są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Standard jakości kształcenia 7.2

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiąganiu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Standard jakości kształcenia 8.2

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiąganych rezultatach

Standard jakości kształcenia 9.1

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Standard jakości kształcenia 9.2

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Standard jakości kształcenia 10.1

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Standard jakości kształcenia 10.2

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

www.pka.edu.pl